1870. XV évfolyam. 146-dik szám. Szombat, december 10.

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt.	o. é.
Félévre	5 „	50 kr
Évnegyedre	3 „	„ „
Egy hóra	1 „	„ „

Szerkesztői szállás: belső tordautcza 122. szám.

Kiadó hivatal: középutcza Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvétetnek: Bécsben: Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22.) „ Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11 szám.) Pesten: Zeisler M. (Király utcza 60 sz.)

Nyilttéri czikkek sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhivás a „K. KÖZLÖNY“ 1871-ik évi folyamára.

Hogy t. olvasóink **a nagy fontosságu harczi eseményekről** rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről **eredeti távsürgönyöket közlendünk**. A lap megjelenése közben érkezett **távsürgönyöket külön** adjuk ki. A más lapok által hozott táviratokat a „**Legujabb**“ rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek **nevezetesebb** hirek, ezeket a „K. Közlöny“ **rendkivüli** mellékleteként, **a pesti lapok megérkezte után pár órával**, külön lenyomatban hordatjuk szét

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

Egész évre 10 frt. félévre 5 frt 50 kr. évnegyedre 3 frt. egy hóra 1 frt. o. é.

Az előfizetési pénzek posta-utalványnyal a Kol. Közlöny“ szerkesztőségéhez küldendők be.

1870. decz. havára előfizetéseket elfogad **Stein János** könyvkereskedése.

Az erdélyrészi kir. törvényszékek és járásbiróságok.

— Egy, lapunk mult számának kinyomatása után érkezett eredeti táviratunk szerint, a 25 ös bizottság következő 16 helyet jelölt ki a királyi törvényszékek székhelyeül: Kolozsvár, Torda, Nagy-Enyed, Gyula-Fehérvár, Déva, N.-Szeben, Fogaras, Brassó, Sepsi-Szt.-György, Csik Szereda, Beszterczе, Deés, Maros-Vásárhely, Székely Udvarhely, Dicső-Szt.-Márton és Segesvár; a járásbiróságok száma 79-re tétetett.

Eszerint minden 125—130 ezer lakosra állittatnék egy kir. törvényszék és minden 25—26 ezer lakosra esnék egy-egy járásbiróság.

Ha jelen eredeti táviratunk datumait, a lapunk keddi számában közreadott részletes kimutatással összehasonlitjuk, az abban javasolt kir. törvényszékek sorából hiányzanak: Abrudbánya, Naszód, Szamos-Ujvár, Medgyes és Erzsébetváros. E kihagyásokból a nézetek oda irányulására lehet következtetni, miszerint Alsó-Fejérmegye területén elég 2 kir. törvényszék, s igy az abrudbányai harmadik biztonn kihagyható; hogy a kis Naszód számára fölösleges külön kir. törvényszéket állitani; hogy Szamosujvár nagyon közel fekszik Deéshez Medgyes pedig biztonn beosztható Segesvár törvényszéki kerületébe, végül Erzsébetváros helyett, mint látjuk Dicső-Szt.-Márton lett kijelölve.

Előre tudni lehet, hogy nagy lesz a zugás azon helyeken, hová nem jut kir. törvényszék, se járásbiróság, kivált ha az országgyülés is elfogadja a 25 ös bizottság erészbeni megállapodását; hanem hát, nem lehet mindenkinek eleget tenni, különösen ha az, az ország tulterheltetésével járna; az itt ott mutatkozó elégületlenség lassanként le fog csillapulni s a gyakorlat azt is be fogja bizonyitani, szükséges-e még a kihagyott helyeken is kir. törvényszéket vagy járásbiróságot állitani; s akkor helyre lehet majd ütni a netaláni mulasztást.

Tehát conferentia lesz, Bismarck jóvoltából.

(r.) Valahányszor fenyegető háboru alakja mutatkozott a politikai láthatáron, árnyékként kisérte a conferentia-eszme, sőt kéznél volt egy-egy congressus-inditvány is.

De hát létezik-e oly jámbor politikus, ki az ily expediensek szőnyegre hozatalánál azonnal reá kezdene a béke-hymnusra? Alig hisszük.

Az utóbbi nagy keleti háborut is megelőzte a bécsi conferentia; hanem azért bekövetkezett a sinopei vérfürdő, a dunai harczok és Sebastopol óriási vivása.

Nem mondjuk, hogy a keleti kérdésben ezúttal is az ultima ratiohoz kényszerülnek nyulni a hatalmak, hisz a békeszeretet mérlege ma határozottan lenyomja a háboru sulyos vaskoczkáját; de azért ki tudná megmondani, melyikhez állunk közelebb: a békés kiegyenlitéshez-e, avagy a „vér és vas“ politika újabb, kissé tova haladó orosz kiadásához?

Igaz, hogy Gortsakoff herczeg utóbbi jegyzékei simább hangon vannak tartva, de a dolog lényegét épp nem hajlandók feladni. Ha az orosz hadkészületekről még mindig érkező hireket vesszük számba, azt kellene hinnünk, hogy a közbejött szünet csak a készülődések teljes befejezésére szükségelt időhaladék.

Az orosz brusque föllépését Bismarck maga „elsietett“-nek jelzé, s nagyon valószinü, hogy az orosz államkanczellár kebelbarátja figyelmeztetését legalább féligmeddig szivére vette. Tehette is ezt annálinkább, mert a porosz diplomatia jó szolgálatokat tett Versaillesben a czár ő felségének, midőn az elhamarkodott ügyet segitett a conferentia kerékvágásába bezökkenteni, mig Sz.-Pétervártt arra emlékeztetett lesz: lassan haladj, tovább érsz.

Azonban a dolgok rendje pár nap óta nagyon megváltozott. Ha a porosz táviratoknak és hadi bulletineknek hitelt adhatunk, a porosz hatalom keze ismét szabadabb, a mi köztudomás, hogy a jóbarátnak is hasznára válhatik.

Óhajtjuk, hogy a békére czélzó conferentiának örvendező diplomatákat ne érje újabb csalódás és ne legyenek kénytelenek azon meggyőződésre jutni, hogy Poroszország közbejárási készsége csak arra való volt, hogy Francziaország továbbra is isoláltan maradva, előbb-utóbb elkészülhessenek vele a világcivilisatio legújabb viadorai; az orosz meg azért hallgatott a jó szóra, mert újabb bizonyitékát nyerte a baráti őszinteségnek, s igy várhat még pár hetet, talán hónapot, hogy „elválhatlan“-ja semlegességi segélyét igénybe vehesse, kellően felhasználhassa.

Őszintén bevalljuk, hogy mi a béke fentartását illetőleg nem tartozunk az optimisták közé, nem pedig azért, mert Oroszországot nem tartjuk képesnek az Európát megnyugtató, de az orosz prestigere nézve, különösen a szlávok közt vészthozó visszalépésre; másfelől azt is alig mernök elhinni, hogy a conferentia olyforma módositást tehessen az 1856-ki szerződéseken, mely az orosz „nemzeti párt“ kivánatát kielégithesse, s a nagy orosz érdekeknek megfeleljen.

A béke-reményeknek csak egyetlen alapja van és lehet, ez, ha Oroszországnak sikerülne magában a conferentiában elérni azt, miért imént csaknem teljesen kirántotta kardját a hüvelyből. Ha az orosz diplomatia ezt ily csendes úton-módon kivivhatja, akkor görög-szláv furfangosságánál fogva bizonynyal nem appelláland a háboru koczkájára.

Hanem azt kérdezzük: ha az orosz igy czélját elérte, lesz-e ebben a többi Európára nézve üdv? Nem lesz-e ez állapot csak tovább folytatása a népek velőjét kiapasztó bizonytalanságnak?! Hiheti-e valaki, hogy az erőszak politikája állandóan reálépjen a mérséklet terére?! Nem, bizonynyal nem! Az első lépés után következnék a második, mindaddig, mig a czél teljesen eléretett.

Távol legyen tőlünk azon felfogás, mintha az angol diplomatia mulhatlanul dupejévé kellene hogy váljon a porosz-orosz intrikának; hanem III. Napoleon, ez Európaszerte megbámult vén diplomata-róka sorsa kiáltó és intő példa; Odo Russel szemfülességét, belátását, eszélyességét, tapintatát legkevésbé se kell devalválnunk, hanem Bismarck ügyességét se feledjük ki a játékból, a mely ez idétt a döntő; azután azt se tévesszük szem elől, hogy a megsokszorozott közbejárás és a tulságos békeszeretet nem azok a factorok, melyek a görög-szláv csalfaságot korán szinvallásra, vagy éppen tervei feladására kényszerithetnék, reábeszélhetnék.

Ezért reméljük a jobbat: a békét; de gondoljunk az ellenkező lehetőségére is, nehogy ez a meglepetés kétszeresen megrenditő hatásával sulyosodjék reánk s rázzon fel conferentionalis andalgásainkból.

Pest, dec. 7. 1870.

(r. l.) Arról volt szó, miként irtam is, hogy a 25 ös bizottmány szombaton, vagy jövő héten tárgyalandja Erdély törvénykezési felosztását, de a Tiszán túli kerületet átugrotta, és azt megelőzőleg ma döntött ezen igen fontos kérdésben, még pedig azon eredménynyel, melyet valószinüleg jeleztem már utóbbi levelemben is. Tudnillik az erdélyi képviselők többsége részéről szerkesztett, s általam érdekességénél fogva közlött tervben foglalt szám helyett megállapitotta, hogy a királyhágon túl XVI. törvényszék legyen.

A törvényszékek és járásbiróságok székhelyei eszerint, hacsak az országgyülés nem változtatna a javaslaton, mit nem gondolok, e következők leendnek.

(A részletes kimutatást lapunk jövő száma hozza.)

A fellegszakadás által csaknem teljesen elmosott N.-Bun új berendezéséről

következő értesitést van szerencsénk közölni azon érdemteljes hazafi tollából, ki e müvelet körül oly áldozatkész, törhetlen buzgalommal fáradozott:

Tekintetes szerkesztő úr! A n.-buni vizkárosultak javára begyült segélypénzekről a „K. K.“ idei 68 és 76 ik számaiban közölt összegeken kivül újabbban kezembez juttatott 7740 frt 26 kr, melyről, midőn a kimutatást mellékelem, felkérem a tekintetes szerkesztő urat azt becses lapjában közölni, hasonló felkéréssel mellékelem a segélypénzek kiosztásáról kiállitott kimutatást is. *)

A segélyezésnél a károsodás arányára forditottam ugyan főfigyelmet, de tekintettel a segélyezendők vagyoni helyzetére, munkaképességére, s igy a szegényebb sorsuakat, aggkoruakat, özvegyeket és azokat, kik családi tagjaikból többeket vesztettek, aránylag nagyobb mérvben segélyeztem; külön segélyeztem viszont azokat részint az összehordott épületfákkal, részint pénzzel, kiknek lakházakat kellett épiteni.

Azonban kiválólag véltem a károsultakat segélyezni az által, ha alkalmat nyujtok nekik oly módoni elhelyezésre, hogy ezutánra hasonló csapásoknak ne legyenek kitéve, s ezt a rendkivüli vizár által bekövetkezett nyomor enyhitése után első teendőmül tüztem ki, tehát biztos hely kellett az újabb épitkezésekre.

Törvény szerint kisajátitásnak helye nem levén, részint csere, részint a segélypénzekből vásár útján sikerült a falu közvetlen közelében oly területet megszereznem, hová 27 gazdának jelölhettem ki a vizveszélytől teljesen ment laktelkeket. Ezek közül, kik a segélyalap igénybe vételével nyertek új laktelkeket, a vészes patak mentén levő régi telkeiket azon alap javára önként visszabocsátották; kiknek módjukban volt csere útján szerezni laktelkeket, azok előbbi telkeiket veteményeseknek megtartották.

Ezen kitelepités által a vészes patak közelében a tér mintegy megtágult és mind annak szabályozására, mind az ott maradt lakosoknak czélszerü elhelyezésére alkalom nyilt, kik laképületeiket az utcza mentére épithetik, mely által a viz veszélyének annyira kitéve többé nem lesznek; másfelől a falu szabályosabb alaku leend, és a kitelepités által egy egyenes utczával nagyobbodik. Az elsodrott román iskola területe is megnagyittatott és csaknem a falu központján leend elhelyezve.

Azonban még ezzel nincs bevégezve a munka, sőt a neheze még hátra van. Ez a vészes patak szabályozása, mely a mérnöki számitás szerint 13,116 gyalog napszámot, és a gátlások és hidak anyagaira 1546 frtot venne igénybe.

A f. év augustus havában tartott tárgyalás alkalmával az illető megyei tisztviselőkkel és helybeli előljárókkal és több oly értelmes egyénekkel mind ez, mind a kitelepités és elhelyezés körüli kérdések tüzetesen megvitattattak, és anna eredménye lett a báró Szentkereszty Zsigmond és nője gr. Haller Annától a legalkalmasabb helynek megvásárlása, kik a károsultak iránt folytonosan tanusitott részvétből azt, az ott szokásos adás-vevési árban, átbocsátották. Valóban mind nevezettek, mind azon lakosok, kik önzéstelen csere útján alkalmat nyujtottak a szerencsétlen lakosok biztos elhelyezésére, hálás köszönetet érdemelnek. A kitelepités e nélkül nem történhetett volna.

Az elhelyezés és kitelepités minden érdekelt fél teljes megelégedésére s önkénytes beleegyezéssel hajtatott végre. Ily rendkivüli birtokváltozásoknál meglepő volt azon szép egyetértés, azon előzékenység, melylyel a lakosok egymáson segiteni óhajtottak, mely sikert nagy részint a munkálatot vezető mérnök tapintatos eljárásának és kitartó fáradságának tulajdonithatni.

A vészes patak szabályozása vétetvén tárgyalás alá, annak a müszaki munkálat alapján leendő végrehajtása általánosan elodázhatatlannak találtatott. A buniak készséggel vállalták el egyharmadrész munkáját. További kérdésül merült fel, hogy kétharmadrész munkája mikép létesittessék? E tekintetben is a megyei tisztviselőkkel és érdekeltekkel egy nézetben voltam, t. i. a még ki nem osztott és még begyülendő segélypénzek forditassanak erre, s minthogy ez elegendőleg nem fedezi a szükséglet harmadát se, eszközöltessék államsegély és a megye is szólittassék fel hozzájárulásra. Mindezek iránt illetékes helyeken a szükséges előterjesztések megtétettek.

A patakszabályozás nélkül félszeg lenne az eljárás, és az annyival szükségesebb, minthogy a vészes patak medre annyira feltölt, hogy ha azon nem remélt eset adná magát elé, hogy a szabályozás nem létesülhetne, ugy annak kitisztitása is csaknem annyi napszámot venne igénybe, mint maga a szabályozás és mégis czélhoz nem vezetne, s nem nyujtana biztositást azon lakóknak, kik a patak térségén emelnek épületeket, és szintén azoknak sem, kiknek laképületeik a májusi árviz által el nem sodortattak.

A „K. K.“ fennemlitett számaiban közölt gabonákon kivül K.-Kendről 21, Héturról 6 véka jövén be a károsultak részére, az az illetők között kiosztatott.

Fogadja a tekintetes szerkesztő úr tiszteletem kifejezését. Sz. Udvarhely, nov. 28. 1870.

Daniel Gábor,
főkirálybiró és kormánybiztos.

*) Ezek közlését jövő számunkban kezdjük meg. Szerk.

A magyar földhitelintézet.

érdekében többek közt igy ir az „Esti L.“

„Az első hitelintézet Bühring szileziai kereskedő alapeszméje után alakult meg 1760 körül, és életrevalóságának csakhamar fényes jeleit adta, ugy, hogy ennek példájára egyik földbirtoki hitelintézet a másikat követte Európaszerte; igy 1777-ben Brandenburgban, 1781. Pomerániában, 1782. Hamburgban, 1811. Meklenburgban, 1825. Orosz-Lengyelországban, 1826 Bajorországban, 1841. Galieziában, 1842. Szászországban, nem emlitve Poroszország és más német tartományok számos apróbb intézeteit.

Angliában nem mutatkozott szükség ily intézetek felállitására, mert ott a földbirtok többnyire bitbizományi természetü, melyet betáblázással terhelni nem lehet, a személyes hitel pedig igen ki van fejlődve, s igen csekély kamat mellett lehet kölcsönt szerezni.

Mi volt a hitelintézeteknél a vezéreszme?

Az államok átlátták, hogy legnagyobb kincsök abban rejlik, ha a földmüvelés virágzik, a mit mi sem mozdit elő oly nagy mérvben, mint felmondhatlan, törlesztés alá eső hitel. Mint minden hitelnek, ugy a földbirtokinak is bizalom az alapja, a bizalmat pedig előállitja a biztosság és pontosság a kamatok és tőke visszafizetésénél, s a kötelezvények megkönnyitett forgalma; e czélt eszközlik a földbirtoki hitelintézetek.

A földbirtoki érték mobilizatiója, még pedig a birtok állagának megcsonkitása nélkül, egyedül ez intézetek által volt elérhető.

Az ausztriai birodalomban többször igen élénken nyilvánult a kivánat, hogy ily hitelintézetek állittassanak fel. De régi dolog, hogy nálunk az életrevaló intézményeket csak későn szokták életbe léptetni. Egyébiránt ennek oka abban is rejlett, hogy e század elején a nagy papirforgalom, a devalvatio, az állam ingadozó hitele nem engedték a magánhitel megállapitását; utóbb pedig a béke hosszas évei alatt, az állam annyira el volt foglalva a pénzügyi viszonyok rendezésével, hogy erre nem forditott kellő figyelmet, s igy ez eszme egész 1840 ig „pium desiderium“ maradt. Ez évben nyerte Galiczia nemessége az első földbirtoki hitelintézetet.

Magyarországon az 1843—44-i országgyülés — mely oly számos czélszerü törvényjavaslatot tervezett — hozta javaslatba a földbirtoki hitelintézetet. Gróf Széchenyi István „két garas“ czimü röpirata, s ez ügyben tett inditványa következtében alakult az országos pénzügyi választmány, mely a földhitelintézet felállitását is tervezte egyebek között

Alig képzelhető törvény, mely jobb hatást gyakorolhatott volna a földmivelés felvirágzására, mint ez, ha létesül; de a kormány, mely az igaz-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

gatást, kezelést és tiszviselők kinevezését magának követelte, meghiusitá az egész szép tervezetet.

Az 1847—48-i országgyülés törvényei között, — összefüggésben az urbériség megszüntetésével — egy földbirtoki hitelintézet felállítása szentesitve volt. A törvényhozás előre látta, hogy a földmivelési viszonyok teljes átalakulásának korszakában — midőn az urbéri erőt tetemes beruházásokkal kell pótolni — lényeges segélyt csak jól rendezett földbirtoki hitelintézet adhat; ezért kimondá, hogy ez intézet az állam részéről 300,000 frttal dotáltassék (XIV. t. cz.) A bekövetkezett szomoru események azonban lehetetlenné tették a törvény foganatositá sát. Az ötvenes évek alatt sem hiányoztak kisérletek,— de minden eredmény nélkül.

Végre 1860 után, midőn a közélet ujra ébredni kezdett, bazánk legkiválóbb gazdái ismét szönyegre hozták e kérdést, s kétszázan összeállva, rövid idő alatt másfél millio ftnyi alaptőkét teremtettek össze. Páratlan önzetlenség az, melyet az alapitók tanusitottak; magukra vállalva a veszte ségek veszélyét és lemondva a nyereségnek még reményéről is, sőt lemondva arról is, hogy az intézet vezetése kezeikben maradjon.

Egy nagy akadály állott még fenn, a tőkepénzesek bizalmatlansága; de ezt is sikerült szilárd erélyesség által lassanként megdönteni. Különösen hatott, midőn látták, hogy az alapitók oly kiváltságokat kérnek maguk ellen, melyeknek szigorát sem a roszakarat, sem a hanyagság ki nem játszhatja.

A kanczellária helybenhagyta a szükséges kiváltságokat, — s az intézet alig nehány év alatt bámulandó eredményeket tüntet fel. Az intézet felvirágzása körül nagy érdemeket szerzett néhai gr. Dessewffy Emil, ujabban pedig Lónyay Menyhért, kinek éles esze számos intézkedést teremtett.

Az udvari kanczellária által engedélyezett kiváltságok azok, melyek a magyar törvényhozás jóváhagyására várnak, melyek nélkül az intézet alig folytathatná működését sikeresen, mert oly bécsi intézetekkel kell versenyeznie, melyek még sokkal nagyobb kiváltságokkal ruházvák fel, s a mi több, mellettök állanak a hatalmas bankárok telt erszényekkel.

A ki a földhitelintézet üdvös működéséről semmi egyebet nem tudna, mint az 1863 ik évi aszály után történt segélyezést, lehetetlen, hogy egész lélekkel ne óhajtsa ez intézet folytonos virágzását, s ne kivánja, hogy azon kiváltságokban részesittessék, melyeknek elveszte fennállását veszélyeztetné."

Legújabb táviratok.

Tours, decz. 6. Aurelles tábornok jelenti: A hadsereg jó rendben vonult vissza. A biztosok meg vannak bizva kifürkészésével a történteknek, molyek Orleans kiüritését előidézték.

Gambettának a prefectekhez intézett sürgönye erélyesen dementálja a Loire hadsereg helyzetéről keringő riadó hireket s biztosan állitja, hogy a Loire-hadseregnek jelenleg kitünő állása van, hadianyaga intact, sőt szaporodott; s intézkedéseket tesz a harcz ujolagos fölvételére.

Trochunek egy decz. 2. esti 5 óra után 30 perczkor kelt jelentése ezt mondja: Ezen második nagy csata sokkal eldöntöbb mint az előbbi. Az ellenség napfelkeltekor tartalékaival s friss csapatokkal támadá meg a francziákat.

Mi 3 óráig harczoltunk, hadállásaink megtartása végett; s 5 óráig az ellenség állásainak elvétele végett, melyeken éjjeli tábort tartunk.

A „Journal Officiel" decz 4 röl ezt mondja: „Az ellenség 3 án napfelkeltekor az előörsi támadások egész sorát kezdé meg, melyeket rövid ágyuzás előzött meg, azonban csakhamar ismét szünet állott be a Márne melletti franczia hadállásokon. A poroszok vesztesége 2-án igen tetemes volt. A foglyok közlései szerint nehány ezred megsemmisittetett. Ducrot tábornok serege a dec. 3 iki éjet a vincennesi erdőben tölté s a nap folytában ismét átkelt a Marneon, a hol az ezen ponton összpontositatott, hogy a hadműveleteit tovább folytathassa. Mintegy 400 porosz fogatott el."

Tours, dec. 6. A loirei hadsereg visszavonulásánál csak beszegezett nehéz tengerészeti ágyuk vesztek oda az orleansi táborban. A tábori tüzérség vonata és a Páris élelemmel ellátására összehalmozott készletek érintetlenek maradtak.

A „Gazette de France" részletes adatai szerint a németeknek az volt tervük, hogy a francziákat Orleanstól lehetőleg távolra vonják el. Az összes franczia hadtestek a Loire mögé vonultak vissza. Általános csata nem volt, minthogy a poroszok szétszórtan támadtak. A Párisból érkezett kedvező hirek ismét felélénkiték a lelkes ellenállást.

Washington, dec. 6. Grant elnök a hivatalos fogadtatásnál biztositá a franczia követet, hogy azon lesz, miszerint a Francziaország és Amerika közt fennálló kedvező viszonyok fenntartassanak és bensőbbekké váljanak.

Versailes, dec. 6. E hó 4-kén a 8. hadtest osztályai a Rouennél előretólt franczia dandárt visszavetették; mely alkalommal a francziák 10 tisztet, 300 embert és 1 ágyut vesztettek. E hó 5-én egy ismételt győzelmes csatája volt a jobb szárnynak, melynél a Rouen védelmére összevont franczia hadtest a várost odahagyá, mely általunk megszállatott; az elhagyott sánczokban 8 nehéz ágyut találtunk.

London, dec. 6. A franczia kormány itt ujabb szerződést kötött, 300 vontcsövü ágyu szállitása iránt. Hetenként öt üteg leend szállitandó.

Brüssel, dec. 5. Az „Indép" egy léghajói jelentést közöl nov. 30ról, melyszerint a poroszok a nov. 28-ról 29 re menendő éjjel Neuillynál a zsilipeket megnyitották, a mi vizáradást idézett elő, és Ducrot tervét, hogy a Marnet átlépje, megnehezité.

Magyarország és a keleti kérdés.

Háboru esetében Oroszországgal, Magyarország a legveszélyesebb helyzetbe jutna, irja a „D. News" pesti levelezője nov. 28 áról. Az egész határ hosszában lehetetlen egyetlen erős védvonalat felállitani. A Visztula Gácsországban sem nem elég széles, sem nem elég mély, hogy strategiai fontossággal birhatna s a határszéli folyók könnyen gázolhatók, kivéve tavaszszal, midőn a hegyekről ol vadozó hó minden kis patakot roppantul megárasztó. A Pruth a távolabb délen szintén sekély s partjai mindenütt laposak. A kárpáti hegylánczritka belyütt nyulik magasabban 1200—2500 lábnál a tenger felszine fölött s a hegyszorosok, a duklai és még nehány kivételével, egybe nem hasonlithatók a Vosges hegyekével, melyeket a németek most határul követelnek jövő megtámadások ellenében.

Ennélfogva nem csodálkozhatunk, hogy midőn a czár hatmazával kapja alattvalóitól a hálafeliratokat, itt azon kérdés fölött kezdenek vitatkozni, vajjon a védelmi háboru felelne-e meg inkább az osztrák-magyar birodalom igényeinek, vagy pedig a Moltke rendszere után alkalmazott támadó föllépés.

Ily kilátások közepette nagy sulyt fektetnek az orosz határszéli vidékek lakosságának hangulatára s a nemzeti rokonszenv- és ellenszenvre általában. Az osztrák-magyar birodalom egészben véve jó lábon áll a lengyelekkel, kik igaz ugyan, Gácsországban házi perpatvarban élnek a ruthenekkel, ezek azonban valószinüleg semlegesen fognák magukat viselni, ha a Dunát a Dniper partjain kellene megvédenünk. Én itt egyedül azt ismétlem, a mi katonai és hirlapirói strategisták között mindinkább közbeszéd tárgya kezd lenni, mely utóbbiak itt még mindig azon elégtételt élvezik, hogy a közönség czikkeiket figyelemmel olvassa. A sajtó aranynapjai nálunk még nem tüntek örökre le. A közönség örömmel olvassa az illető lapok czikkeit, s mindenki konokul védelmezi „saját" lapjának politikáját minden ellenlábassal szemben. S ez mindenesetre hizelgő.

Magyar országos bizottság.

Harmadik ülése decz. 6.

Elnök: Bittó István.

Jegyzők: Széll Kálmán, Vécsey József b.

A közös kormány részéről jelen vannak: Lónyay Menyhért, b. Kuhn ministerek, Benedek Sándor vezérőrnagy.

Ülés kezdődik déli 1 órakor.

A mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után elnök jelenti, hogy a hadügyministeriumot a magyar delegatiónál Benedek Sándor tábornok és osztályfőnök fogja képviselni.

Wahrmann Mór a következő interpellatiót intézi a közös hadügyministerhez.

Tekintettel azon fontosságra, melylyel a hadsereg biztos, czélszerü s lehetőleg olcsó felszerelése és fölruházása az ország védképességére és háztartásunk egyensulyára nézve bir; tekintettel azon befolyásra, melyet a hadsereg felszerelésének és fölruházásának mi módoni eszközlése az ország iparára s fejlődésére gyakorol, következő kérdéseket bátorkodom a t. hadügyminister urhoz intézni:

a) Mennyire igazoltak és valók azon hirek, melyek szaklapokban, kereskedelmi s katonai körökben hónapok óta keringenek, hogy hadseregünk felszerelése és felruházása a német-franczia háboru kitörése alkalmával a Skene féle consortiummal kötött szerződés folytán oly hiányos és hátramaradt állapotban lett volna, hogy ezáltal a hadsereg képessége komolyan szenvedett légyen?

b) Van-e a t. hadügyminister urnak tudomása arról, hogy, mint ezen hirek állitják, a Skene féle consortiummal kötött szerződés a vállalkozók által sok lényeges pontban meg nem tartatott volna? minő intézkedéseket tett a t. hadügyminister ur, hogy ezen esetben a szerződés annak tiszta szövegezése értelmében minél előbb felbontassék?

Avagy ellenkezőleg:

c) Meggyőződést szerzett-e magának és minő uton és módon szerezte magának ezen meggyőződést, hogy ezen, a közvélemény által majdnem egyhangulag elitélt szerződés annak minden pontjaiban a vállalkozók által szigoruan megtartatott volna, és hogy ezen szerződés a nyert tapasztalatok után valódilag megfelel-e a kitüzött czélnak, melyet a t. hadügyminister ur a delegátiók mult évi ülései alkalmával ismételve hangsulyozott, hogy egyrészről olcsóbban és jobban teremti elő a felruházási és felszerelési készleteket, másrészről a hadsereg harczképességét növeli és biztositja?

Az interpellatió közöltetni fog a hadügyminiszterrel.

Szögyény-Marich László: A pénzügyi albizottságnak következő jelentését terjeszti elő:

A közösügyi bizottság pénzügyi albizottságának jelentése a közös hadügyérség által a hadsereg szükségleteinek fedezésére 1868. és 1869. évekre kért póthitelek tárgyában.

A közös pénzügyérnek a közösügyi bizottságnak 1876-ik évi deczember 5 én tartott 2 dik ülésében tett bejelentése szerint a közös hadsereg folyó havi szükségleteinek fedezésére az 1868. és 1869-diki póthiteleknek folyóvátétele sürgősen igényeltetvén: a pénzügyi albizottság ugy találta, hogy a közös hadügyminiszterium 1868. évre a hadsereg szükségleteinek fedezésére 4.299,160 frt 51 kr. póthitelt kért; melyből a saját katonai pénztárakban létező fedezetnek 1.592,160 frt 51 krral történt levonása után 2.700,000 frtnyi költségöszlet maradt fenn, mely a birodalom két felének pénzügyministeriumai által a törvényes arány szerint fedezendő.

1869 ik évre pedig a közös hadügyér az ugyanazon évi delegatio által feltételesen megszavazott 3.790,000 frtnyi póthitelnek végleges beállitását kéri, melyből a hadügyi kezelés saját jövedelmeinek 1.110,777 frttal való levonása után két millió 679,223 frt marad fenn, mely összeg hasonlólag a birodalom két fele által a törvényes arány szerint felosztva fedezendő.

Minthogy az 1869 ik évi közösügyi bizottság az 1868 ra kért póthitelek megszavazását csak azon feltétel alatt helyezte kilátásba, ha az 1868. évre követelt zárszámadás bemutatva leend: az albizottság ugy véli, hogy miután a mondott zárszámadások bemutatva lettek, azoknak befejezett megvizsgálása után a közösügyi bizottság az 1868. és 1869. évekre kért póthitelek tárgyalásába fog bocsátkozhatni, Az 1868. és 1869-dik évi póthitelek ideiglenes fedezete iránt (mely részint az osztrák-magyar monarchia közös államháztartásának 1868 ik évre szóló zárszámadásából, részint a közös állam kiadásai s bevételeinek 1869. évi kezelési számadásából kivehető) a közös pénzügyminiszter ur részéről adott felvilágositások után, azon kedvező eredményről győződött meg az albizottság, mikép a hadügyérség elöirányzatában nagyobbára a termények árának emelkedése által okozott tulkiadások a vámjövedelem bevételi többletében, mely 1868-ban 5.049,677 forint 77 kr. 1859-ben 8.277,452 frt 58 krra rugott, — reszbeni fedezetüket lelik.

Miután tehát a bemutatott kezelési és zárszámadásokból kitünik, hogy a hadsereg folyó szükségleteire a mindeddig folyóvá nem tett póthiteleken kivül más fedezet jelenleg nem létezik, az 1868. és 1869 ik évi póthiteleknek végleges betudása azonban a közösügyi bizottságok oly késére halasztott egybehivása miatt eddigelé meg nem történhetett, sőt jelenleg is csak az 1868 dik évre szóló zárszámadás megvizsgálása után fog megtörténhetni, a dolog ily helyzetében a közös hadügyérségnek f. évi deczember havi kiadásaira szükségelt 4.000,000 forint fedezet nélkül maradna.

Miért is egyrészt az 1870. deczember havi rendes hadiszükségletnek elhalasztatlan fedezése tekintetéből, másrészt, nehogy a közösügyi bizottságnak a póthitelek tárgyában következendő megállapodása és a birodalom két felének törvényhozó testületei által a hadsereg szükségleteinek fedezése iránt hozandó határozatok irányadólag megelőztessenek, az albizottság az 1868. és 1869-re kért póthitelből 4.000,000 frtot előlegkép jelenleg megszavazandónak véleményez azon kijelentéssel, hogy ezen összeg az annak idején megadandó összes póthitelekből leszámitandó leend.

Minek folytán a pénzügyi albizottság következő határozatot bátorkodik elfogadás végett a tisztelt bizottságnak ajánlani:

Határozat.

1. A közös hadügyministeriumnak a hadsereg 1868. és 1869 iki évi szükségletei fedezésére kért póthitelek rovására 4.000,000 frtnyi összeg engedélyeztetik, mely a birodalom két felének pénzügyérei által a fennálló törvények értelmében leend fedezendő.

2. A megelőző pontban foglalt engedély alapján a közös pénzügyministerium megbizatik, hogy a birodalom két felének pénzügyéreivel egyetértésbe tegye magát.

Pest, 1870, deczember 5 én.

Szögyény László, albizott. elnök. — gr. Zichy Ferraris Victor. előadó.

A jelentés felolvastatván, sürgössége tekintetéből a ma d. u. 4 órakor tartandó ülésre tüzetett ki tárgyalásra.

Az ülés d. u. $1\frac{1}{2}$ órakor végződik.

A közmivelődés érdekében.

Déva, decz. 5. 1870.

Azon sajnos tapasztalat után, hogy a dévai állami képezdében még ugy sem jelentkeztek román ifjak, miután a minister ő méltósága megrendelte, hogy a tantárgyak román nyelven is adassanak elő, nem maradt egyébb hátra, mint ennek a bajnak okát kifürkészni és orvoslása után látni. Mellőzve a nemzetiségi féltékenykedést, mely a ministeri rendelet után élében ugy is nagy csorbát szenvedett, a legfőbb okot abban találtuk, hogy a hunyad- zaránd- megyei román ifjak közt kevés találkozik olyan, a ki 4 algymn. osztályt végezve, a tanitói pályával megelégednék; olyan pedig elég van, a ki óhajtana képezdénkbe lépni, de nem bir arra kellő képzettséggel, s igy visszautasittatik. Fölirat ment tehát az oktatásügyér is nagyméltóságához a tanfelügyelőségtől, miszerint engedné meg ezen román ifjak számára a dévai képezdében egy rendkivüli előkészitő osztály fölállitását.

Miniszter ő nmlga e fölterjesztést azon föltétellel hagyta helybe, miszerint a tanfelügyelő a kivitel módjára nézve terjesszen föl részletes tervet. Tanfelügyelő ennek következtében nov. 30-ra rendkivüli gyülésre hiván össze az igazgató tanácsot, ez oly szabadelvüleg fejtette meg a föltett kérdést, melyhez csak gratulálhatunk román atyánkfiainak.

Ugyan is megállapitotta, hogy fölvesz ebbe az előkészitő osztályba 45 román ifjat, kik közül 15 ön élvezni fogják mind azon kedvezményeket, melyeket a jelenlegi 15 rendes tanitójelölt élvez; harmincz ifju pedig kapni fog fejenként egy-egy hónapra 10 frtot. Tanárul pedig, a ki ezen ifjakat előkészitendi, egy román esperest ajánlott fel, a ki a nevelésterén eddig szép sikerrel működött. Mihelyt ezen tervet a minister önmlga megerősiti, s a tanárt kinevezi, az előkészitő osztály azonnal megnyittatik. Reméljük, hogy a román ifjak örömmel fogják fölkarolni a kedvező alkalmat, s különösen a román esperes és lelkész urak, ezek után nem elriasztani, hanem lelkesitni fogják a belépésre a román ifjakat.

Ugyan is, a napokban egy román lelkész képezdénkbe hozván fiát, véletlenül találkozik egy román esperessel is. „Ugy-e te ide hoztad fiadat; na ne busulj, mert megmosdatlak a „Telegrafulu"-ban s meg irom ő Excellenciájának is, t. i. báró Siagunának" e biztató szavakkal támadta meg hivatalársát. „Csak rajta esperes ur, én is ott leszek" lön a férfias válasz. Az apa elhelyezte fiát, a többi tehát az esperes ur dolga leend.

Reméljük megkimél attól, hogy nevét a nyilvánosságnak átadjuk.

Déva, 1870. decz. 3 án.

Dévai Biró Mátyás szelleme.

A csatatérről.

Tours, decz. 5. Egy Párisban decz. 4 én kelt hivatalos jelentés ezt mondja: A Párison kivül lévő hadsereg biztositva van minden megtámadástól és rövid és megérdemelt nyugalomban uj erőket gyüjt.

Berlin, dec. 5. (Hivatalos.) Versailles, dec. 4 én éjjel. A király a királynéhoz: Frigyes Károly csapatai dec. 5 én este Chilieürs aux Bots és Chevillyn keresztül Orleans felé vetették az ellenséget. A 3-ik és 9 ik hadtest egy-egy ágyut vett el. Veszteszségeink nem jelentékenyek.

Havre, dec. 4. A börzén a következő felhivás ragasztatott ki: Polgártársak! A köztársaság decretálta, hogy győzni kell. A szabadulás órája ütött, változtassuk át az ellenség visszavonulását vadfutássá. Kell, hogy Havrk zászlója lobogjon legelőbb a felszabadult Páris falain. Esküszünk, hogy nem térünk előbb vissza, mig Francziaország nem halad a felszabadult nemzetek élén. Rallie főparancsnok. Rammel alprefet. Guillemont polgármester.

Tours, decz. 5. Párisi léghajói hirek következő tudósitásokat hoznak egész decz. 4-ke estéig: A poroszok a Champigny melletti ütközet után halottjaikat és sebesültjeiket a csatatéren hagyták fekődni. A poroszok összes vesztesége nov. 30-tól egész decz. 2-ig 15—20,000 emberre számittatik.

A Marne folyón való átkelésnél decz, 3 kán a francziák az ellenség részéről nem háborgattatták. A nov, 30 ki és decz. 2-ki győzelmek nagy lelkesedést támasztottak Párisban. Lachaseir tábornok megöletett, három tábornok megsebesült. A németek összes erői dec. 2-án 100,000 embert felül multák.

Karlsruhe, dec. 6. Több tiszt levele szerin a párisi erődök lövetése legközelebb megkezdődik.

Berlin, decz. 6. A város tegnap kivilágitva és fellobogózva volt. Orleans bevétetett. Francziaország bebocsátása a conferentiába bizonyosnak tekintetik. A toursi kormány e tekintetben nem kiván formaszerü elismerést.

Tours, decz. 5. (Hivatalos; délben 1 órakor.) Különböző, e hó 2. és 3 án vivott ütközetek után, melyek az ellenségnek roppant veszteségeket okoztak, de egyszersmind a loirei hadsereg előnyomulását is megakasztották, Aurelles tbk. előtt e hadsereg átalános helyzete rögtön aggályosnak tünt fel, miért is ide Orleans kiüritésének szükségét

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

jelezte. Hadsereg 200,000 főre ment, mintegy 500 ágyuval, melyek egy tengeri ágyuk által védett táborban voltak elsánczolva. A loirei hadsereg különösen kedvező állása lehetővé látszott tenni az ellenállást, mit megkisérleni a katonai kötelesség mindenesetre parancsolt. Aurelles mindamellett is megmaradt visszavonulási tervénél, állitván, hogy ő a helyszinén jobban megitélheti a valódi helyzetet, mint bárki más. A toursi kormány komoly tanácskozás után a köv. sürgönyt intézte a loirei hadsereg főparancsnokához: A kormány azon véleményben volt, hogy Orléanst meg kell tartani, az eröditési munkálatokat megvédeni s Párisból messzebb nem távozni, mivel azonban ön azt állitja, hogy a visszavonulás szükséges, s hogy csapatai nem fognának ellen állani: Önre bizza a kormány a visszavonulás eszközlésének gondjait, mint a mely mozdulat által a védelmi kormány még nagyobb szerencsétlenségeket kerül ki, mint a minő Orléans feladása. Ennélfogva visszavonjuk a loirei hadseregnek Orléansban leendő összevonására nézve kiadott rendeleteinket. Utasitsa ön ehez képest a főparancsnoksága alatt álló tábornokokat. Gambetta, Crémieux, Glais-Bizoin, Fourichon.

E sürgöny 11 órakor küldetett el. Délben a következő sürgönyt küldötte Aurelles tbk. Toursba: „Megváltoztatom intézkedéseimet; a 16. és 17. hadtestet Orléansba inditom, magamhoz vonom a 18. és 20. hadtestet s szervezem az ellenállást; Orléans piaczán vagyok. Aurelles.“

Az összpontositási terv volt az épen, melyet a hadügyér 24 óra óta sürgetett, miért is Gambetta $1^1/_2$ órakor külön vonaton Orléans felé indult, hogy biztos tudomást szerezzen magának a helyzetről, 4 egy fél órakor azonban a vonat La Chapellenél feltartóztatott, minthogy a vonalat távolabb egy szakasz porosz lovasság tartotta megszállva. Ugyanakkor távolról ágyudörgés volt hallható, mi csatára mutatott Orléans előtt. Gambetta Beaugencybe tért vissza, hogy onnan kocsin Econisba juthasson. Orléansnál az ellenállás e közben folyvást tartott Beaugencyban már többé nem lehetett hireket kapni. Bloisba este 9-órakor érkeztek sürgönyök Orléansból, többek közt egy a vasuti felügyelő tisztől, mely jelenté, hogy a vonatra, melyen ő utazott, La Chapelleben reá löttek. Egy másikban Turelles tudatja: Én az utolsó pillanatig reméltem, hogy elkerülhetem Orléans feladását, de minden erőfeszitésem meghiusult, még ez éjjel el kell a várost hagynom.

E végelhatározás következtében Bloisból legott rendelet adatott, hogy a csapatok jó rendbeni visszavonulása biztosittassék. Gambetta hajnalban 3 órakor visszatért Toursba, hol a következő sürgönyöket találta, melyeknek megbirálása a közönségre bizatik: Orléans dec. 5. éjfélkor. Paliére tk. a hadügyérhez: Az ellenség 11 és fél órakor éjjel felhivott bennünket, hogy Orléanst elhagyjuk, különben bombázni fogja a várost. Minthogy pedig Orléanst ez éjjel különben is el kellett hagynunk, én a főparancsnok nevében elfogadtam az ellenség e fölhivását. A tengeri ütegek beszegeztettek, a löpor és löszer megsemmisittetett.

Orléans. A fötitkár a belügyérhez: Az ellenség éjfélkor megszállotta Orléanst. Mondják, hogy a poroszok majd minden löszer nélkül érkeztek s foglyokat alig ejtettek.

Ujabban a hadtestek parancsnokai jelentik, hogy a visszavonulás a legnagyobb rendben történt. Aurellesről azonban semmi hir.

A nyugati franczia hadsereg.

A franczia nyugati hadseregről, melyet Kératry gróf szervezett a Daily News következőket ir: 10—12,000 ember Le Mansban, 30,000 ember a coulii táborban áll. Egyes kisebb osztályok más helyeken is vannak. A coulii tábor — Le Mantól két mértföldnyire — az utólsó hónapban készitett müvek által igen erős fegyverhelylyé lett. Két $4^1/_2$ röfnyi mély, a sziklába vágott árokkal körülvett redoute, mely a hajóhad nagy ágyunival van felszerelve, már kész s az 5 lábnál magasabb jelző domb a tábor közelében minden védelmi állásba van helyezve. 65,000 ember mennyire a tábor számitva van, még csak 30,000 ember van jelen.

Egy franczia lap ugyan e taborról következőket ir: E tábor öt órányira van Le Manshoz a nyugoti vaspályán s oly nagy, hogy benne 100,000 ember megfér. A főhadiszállás egy majorban van, mely a legmagasabb ponton fekszik, honnan az egész tábort át lehet nézni. Egyik felől a vaspályát és Couli várost látni, a másik oldalon számtalan sátort, zászlóaljankint csoportositva. A sátrak előtt a fegyverek vannak összerakva. A tábori élet nehéz. A katonák délelőtt sánczmunkákat készitenek s exerciroznak, d. u. ismét hadgyakorlatok tartatnak. Éjjel sincs nyugalom, mert sokszor allármirozzák a katonákat, hogy mindég készen legyenek. Élelmi szerekben nincs hiány, bor, hús, kenyér, czukor, kávé, viz, fa stb. van nagy mennyiségben. A tábor igen vig. A fegyelem mindinkább erősebbé lesz. Nov. 22 ke óta jobb fegyvereket osztottak ki a katonák közt. Az egészségi állapot jó; a betegek száma csekély. Meghülések és himlők, melyek nem veszélyes jellemüek, fordulnak legtöbbször elő. Gambetta 24-én meglátogatta a tábort s a nevezett hadsereg parancsnokságát Kératry kezeiből kivette.

UJDONSÁGOK.
A
„K. KÖZLÖNY“
magán távsürgönye.

Feladatott Pesten decz. 9. 7 óra — p. estve.
Érkezett Kolozsvárra 9. 11 óra — p. estve.

Berlin, decz. 8. A poroszok vesztesége az utóbbi csatákban 60,000 (?) ember. Párist 200 nehéz köztök 2 krupféle óriás ágyuval bombárdirozzák.

Tours, decz. 8. Josnesnél Chauszi hadteste a poroszokat visszaverte.

A szász király beleegyezett a bajor király javaslatába a német császár czim. Vilmos királynak való felajánlását illetőleg.

✕ **Gyilkosság.** E hó 7-én történt városunkban, hogy felső-szénutczában G. F-né telkén erintett urhölgy Gyuri nevü darabontja lemegy a pinczébe, hogy ottan dolgait végezze. Kevés idő elteltével a cselédek nyögést hallanak a pincze felé és kiváncsian futnak oda. Nagy meglepetés és rémületre a pár perczczel előbb ép egészséges darabontot vérébe heverve találták a lépcsőken, kiben alig volt annyi erő még, hogy megmondhassa, miszerint megverték. Másnap el is halt. A gyilkos ellen nyomozás foly.

✕ **A szivarkedvelők** nem fogják rosz neven venni, ha valósul azor hir, mely régóta kereng városunkban. Az tudniillik, hogy az erdélyi részben is engedély adatott volna egy „szivarkülönlegességek“ raktára felállitására. Helye tán épp Kolozsvár lesz.

✕ **Jégre szorult csizmadia-inas.** Tegnapelőtt egy pajkos csizmadia-inas a Nagy-Szamosra ment hogy ottan korcsolyázva mulassa magát. A folyam nem volt egészen befagyva, az előbbi napok hidege néhol a széleket csakis pár ölnyi szélesre fagyasztotta be. Elég volt az neki. A vakmerő suhancz barátai biztatására rászánta fejét a sportra. Jégre is ment a fráter s meg a jég el is vitte Elszakadtak a szélek a parttól s a korcsolyázó csizmadiainas kétségbeesett jajveszéklések közt kezdett csolnakázni az ugynevezett „anyagát“ tól mintegy puskalövésnyire. Szerencse, hogy társai nem hagyták cserben a hőst. A gából kiszakgatott karókkal utána siettek, s egyet azok közül a partról benyujtottak és vele kihuzták.

— **Megjelent** és szerkesztőségünkhez is beküldetett: **Deák Ferencz adomák** Ára 1 frt 20 kr. Pest Rosenberg testvérek tulajdona, Egyetemutcza 2. szám. A 157 lapra terjedő, csinosan kiállitott munkát czime legjobban ajánlja t. olvasóinknak, annál is inkább, mert gyüjtő sok szorgalmat fejtett ki az érdekes adomák összeállitásában.

+ **A vasuti kocsik fütésére** vonatkozólag a miniszterium csupa szakférfiakból álló bizottságot küldött ki, mely megkisérlette a különféle rendszer szerint való fütéseket. Legczélszerübbnek bizonyult be ama fütésmód, melyet már régibb idő óta a gőzhajóknál is használnak. Igy ugyanis a füstöt, a mozdony kéményébe vezetik s ugy bocsátják szabadon. A meleget folytonosan egyenlő mértékben lehet tartani, mi által az egészség sem szenvedhet semmi kárt.

Kimutatás
a kolozsvári kisegitő pénztár-egylet forgalmáról nov. havában 1870.

Bevételek:

Pénztármaradék a m. hóról	183,342 ft	39 kr.
Havi, rendes és rendkivüli betételek	117,524 „	42 „
Könyvdijakban	69 „	30 „
Kamat, feldij és váltódij	10,794 ft	93 kr.
Bélyegdijakban	492 „	15 „
1207 tag által visszafizetett kölcsön	608,006 „	— „
A bevételek összege	920,229 „	19 „

Kiadások:

1192 tagnak kölcsön	633,040 ft	84 kr.
Tisztviselők fizetése	455 „	33 kr.
Irodai kellékekre, nyomtatvány	145 frt,	36 kr.
Bélyegre	500 „	— „
Kamat	388 „	90 „
Segélyezésre	21 „	94 „
Töke-visszafizetés	109,081 „	23 „
Pénztármaradék	176,596 „	43 „
	920,229 „	19 „

Kolozsvártt, nov. hó 30. 1870.

Tauffer Ferencz igazgató. Geltch János, könyvvezető. Wagner Frigyes. pénztárnok.

A kolozsvári takarékpénztár üzlet-forgalma 1870. november hóban.

Bevétel:

Pénztári maradvány octob. 31-ről	89,238 frt	02 kr.
211 betét után	92,443 frt	77 kr.
Visszafizetett váltók	94,326 frt	72 kr.
Visszafizetett előlegekért	9,470 frt	— kr.
Befizetett kamatok, váltó és előlegek után	2296 frt	60 kr.
Különbféle dijak	699 frt	67 kr.
Házbér	8 frt	— kr.
Bécsi bankháztól értékpapirokért	17,956 frt	12 kr.
Értékpapirok eladásából	12,846 frt	40 kr.
Értékpapirok kamatai	795 frt	63 kr.
Magyar általános hitelbank letétemény kib. m. á. pénztári jegyekért	30,000 frt	— kr.
Allamilleték előlegek után	31 frt	85 kr.
Összesen:	350,112 frt	78 kr.

Kiadás:

Visszafizetett betétek s tőkésitett kamatok 72 tét. u.	66,462 frt	04 kr.
Betételek után fizetett folyó kamatokra	476 frt	59 kr.
Leszámitott váltókra	80,695 frt	— kr.
Előlegek értékpapirokra	15,015 frt	— kr.
Tiszti fizetések	141 frt	66 kr.
Megjelenési tiszteletdijakra	46 frt	— kr.
Fölszerelési költségek	8 frt	— kr.
Értékpapirokra	78,482 frt	11 kr.
Értékpapirok után megtéritett kamatok	546 frt	99 kr.
Visszafizetett letétemény a magyar általános hitelbanknak m. á. pénztári jegyekért	30,000 frt	— kr.
Államilleték előlegek után	31 frt	85 kr.
Pénztári maradv. nov. 30 án	78,207 frt	54 kr.
Összesen:	350,112 frt	78 kr.

A bethleni takarékpénztár 1870. nov. havi üsletforgalma.

Bevétel.

Pénztári maradvány okt. 31-ről	256 frt	70 kr.
Betétek 43 tétel után	998 „	52 „
Visszafizetett váltók	2170 „	— „
Befizetett kamatok	47 „	49 „
Különféle dijak	15 „	91 „
Betéti könyvdijak	3 „	— „
Államdij	3235 „	07 „
Összesen:	3491 frt	77 kr.

Kiadás.

Visszafizetett betétek 10 tétel után	691 frt	— kr
Leszámitolt váltók	2400 „	— „
Tiszti fizetések	39 „	— „
Felszerelési költségek	— „	— „
Különféle kiad. (kezelési költség)	10 „	51 „
Államdij	— „	— „
Pénztári maradvány nov. 30 án	351 „	26 „
Összesen:	3491 frt	77 kr.

B. Bánffy Dezső, igazgató. Püspöki Antal, pénztárnok. Csürös József, könyvvezető.

Szinház, művészet. (r—ó.) Csütörtökön nálunk másodszor került szinre Chairville és Bernard „Kié a 40 ezer forint“ czimü 5 felvonásos vigjátéka. Ha a vigjátéknak egyetlen és főfeladata volna az élénkség, akkor ezen mü megérdemelné, hogy soká életben maradjon. Ugy látszik azonban, hogy szerzők mindenekfelett bohózatosra, vigra törekedtek, s ezeknél jelentéktelenebbnek tartották a mese egységét és az események valamit jellemző élethüségét. Széházi, Szuszi és Bankosi mind tulvitt alakok s csak annyiban élethük, mennyiben valamely parodia vagy travestatio hősei azok lehetnek. Másküllönben a darabot, ha egyebektől elvontan, csak mint bohózatot tekintjük, sok újabb hasontermék felett áll, nem adva elsőséget a kitüntetett Tenellé s hozzá hasonló társainak sem. A közönség jó izlését sehol se rontja karzatnak szánt jelenetekkel. Ezt azonban inkább a szövegből, mint némely játszó személy alakitásából következtethetjük. Igy például Kassai olyan Szuszi volt, mint Patroklus. Pedig a kettő között van annyi különbség, mint John Falstaff és Hamlet között. Szuszi nem éppen oly aluszékony s egészen a bárgyuságig ügyetlen ember, minőnek Kassai tüntette föl, hihetőleg a hős nevéből indulva ki. És főleg akkor, midőn egy 40 ezer forintos utalvány elvesztéséről, párbajról, fogságról stb. van szó, melyek mindenike által fenyegetve volt Szuszi, nincs halandó, ki oly bárgyu, kretin nyugodtsággal nézze a körülte történteket, mint tette ez alkalommal. Sőt ellenkezőleg Szuszi egy társaságban ugyan járatlan, azonban gazdagságát érző, kissé hetyke, és bátortalan fiatal ember. Legjobban fogta fel szerepét Kovács Gyula (Széházi). A könnyelmü bárót sok eredetiséggel és tüzzel személyesité, ugy hogy a szinpadot leginkább ő tölté be megjelenése által. Kovács felfogása szerint alakitott Széházi éppen olyan, milyennek lenni kell egy könnyelmü, pazarló, de mégis romlatlan kedélyü, nemes érzelmekkel telt fiatal embernek, s ha szerzők látták volna, megelégedhetnének alakitásával.

KÜLFÖLD.

A bajor királynak Vilmos királyhoz intézett s már emlitett irata igy hangzik:

„Dél-Németországnak az alkotmányos szövetséghez csatlakozása után a felségedre ruházott elnöki jogok az összes német államokra ki fognak terjedni. Én azoknak egy kézben egyesitésére azon meggyőződésben nyilatkoztam készznek, hogy ez a Némethon és szövetséges fejedelmei összes érdekeinek felel meg. Egyszersmind azon bizalomban, hogy az alkotmány szerint a német birodalom s a német császári méltóság helyreállitásának a szövetségi elnökséget illető jogai oly jogok gyanánt jelöltetnek ki, melyeket felséged az összes Némethon nevében, annak fejedelmei egyesülésének alapján gyakorol.

Ezért én a német fejedelmekhez azon inditványnyal fordultam, miszerint velem közösen felségednél megpenditsék, hogy az elnöki jogok gyakorlása a német császári czim viselésével köttessék össze. Mihelyt felséged s a szövetséges fejedelmek véleményüket nekem nyilvánitani fogják, kormányomat meg fognám bizni, hogy a megfelelő megállapodás létesitése végett a további lépéseket előkészitse.“

London, dec. 4. Granville lordnak nov. 28-ki válaszjegyzéke Gortsakoff hg nov. 20-ki sürgönyére ragaszkodik a brit kormány előbbeni nyilatkozatához az Oroszország által felmeritett fontos népjogi kérdésre vonatkozólag. Az orosz kormány nem igazolhatja magát a conferentia megtartására irányzott hibás kisérletek által. Azonban Gortsakoff jegyzékének udvariasságai megerősitik a brit kormányt azon várakozásában, hogy el fognak távolittatni az akadályok a kölcsönös barátságos viszonyok utjából.

A brit kormánynak semmi kifogása a Poroszország által javaslott conferentia ellen, — feltéve, hogy a conferentia eredményei nem fognak anticipáltatni. A brit kormány az orosz javaslatokat ugy fogja értelmezni, mint a melyek egy barátságos nagyhatalomtól erednek.

KÖZGAZDASÁG.

Gazdasági tudósitás.

A Rikán belől,

Forradalom előtt is figyelemmel kisértem a Rikán belől eső gazdaságokat.

Volt felügyeletem alatt rikán belőli, de volt megyei gazdaság is, a külömbség már akkor szembetünő volt.

Cseléd napszám akkor is szük és drága volt. A szomszéd Oláhhonba a bévándorlások akkor tájt is szokásban voltak. Étel, ital és gunyában a cseléd akkor is vállogatott. De hová nötték ki mindezek magokat, ezt csak azok tudják, kiket ma is nyomnak e terhek.

Én tökéletesen meg vagyok győződve, hogy a Rikán belől lakó nagyobb birtokosok, midőn látják, hogy a részbeadással se boldogulnak, előbb utóbb a bérbeadást veszik gyakorlásba.

Mivel e mulhatatlanul be fog következni, szükség, hogy a vállalkozni akarók előrelátók legyenek.

Értelmiség van a Rikán belől. Erről meggyőződhetett, ki a háromszéki középosztálybéliek kis körü gazdaságaiban megfordult, de nincs pénz! pénz nélkül pedig gazdaságot értelemmel se lehet folytatni.

Honnan vegyük tehát a pénzt?

Én helyeslem az angolok azon szokását, hogy a kissebb birtokos eladja birtokát és bérletet vállal.

Ha nézetemmel egyező, szorgalmam után több jövedelmet igérő bérletre akadnék; ha vállalatomra mulhatatlanul szükséges pénzre más uton nem tudnék szert tenni; csakugyan eladnám kevés jövedelmet hajtó birtokomat; igy tapasztalataim s szorgalmam kifejtésére tágasabb mező nyilván, több jövedelmet tudnék előállitani, s idővel eladott kis birtokom helyett maradékaimnak nagyobbat tudnék szerezni.

Tudom én azt, hogy a székely ember nem örömest adja el birtokát; e dicséretet érdemlő hagyományos szokást nem is akarom gyengiteni, sőt azt mondom, hogy e lépés ismervén gazdai viszonyainkat, józan megfontolást igényel.

A bérbeadó szép szavai, kecsegtetéseitől, s a csalfa reményektől egy vállalkozó se engedje magát elcsábittatni.

Ne felejtse a vállalkozó, hogy a bérleti rendszer hazánkban még nagyon gyenge lábon áll.

A tulajdonas nézetei gyakran változnak; ügyvédek által kiállitni szokott szerződésekben kibuvó lyukak csusznak be.

Ezek és ezekhez hasonlókért birtokunk eladása nagyon megfontolandó; inkább maradjunk kis birtokunkban pénz nélkül, mint nagykörben uralkodjunk nyakig adósságban.

Menynyi pénz kivántatik egy birtok kibérléséhez? e többféle körülménytől függ.

Nézetem szerint annyi pénznek kellene lenni, mennyi a birtok tökéletes felszerelésére megkivántatik.

Félévi bérletnek előre meg kell lenni, forgó töke is legalább ennyi.

Mikor már a vállalkozó, a bérbe veendő birtok minden körülményeivel tökéletesen megismerkedett, megjegyezendő, hogy a fél ismeretség mit se ér, s a tulajdonos öszinteségéről lelkileg meg nem győződve, a szerződés pontjait vegye szoros vizsgálat alá.

Erről máskor. F. J.

Távirati tudósitás a béosi börzéről

Dec. 9-én: 5% Metaliques 100 frt 56.20. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 65.30. Kamat —.—. 1860. Kölcsön 92 25. Bankrészvény 729. Hitelintézeti részvény 200 frt 249.25. London 10 ft st. 100 frt. $23^1/_2$ kr 123.15. Ezüst 121.50. Cs. királyi arany 5.85. Napoleondor 20 fran. 9.91.

Földtehermentesitési kötvények: Magyar 78.50 Temesi 75.—. Erdélyi 75.—. Horv.-Slavon 8250..

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József**,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Beküldetett. 47

Egy betegség sem képes a delicat **Revalesciére du Barry**-nak ellentállani, a mely gyógyszer és költség nélkül minden gyomor, ideg-, mell, tüdö-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurntot, emésztéshiányt, dugulást, hasfolyást, álmatlanságot, gyengeséget, aranyért, vizkórt, hideglázf, szédülést, vértolulást, fülzúgást, émelygést és hányást még a terhesség alatt is, húgyfeszt, búskomorságot, sorvadást, csüzt, köszvényt, sárgaságot gyógyit. — 72,000 elismerés gyógyitásokról, melyek minden gyógyszerrel daczoltak, áll rendelkezésre, melyekböl kivánatra kivonatok ingyen szolgáltatnak. Táplálóbb a húsnál, s ugy felnöttek mint gyermekeknél 50-szer megtakaritja a gyógyszerek árát.

Tekintetes úr!

Glainach, julius 14. 1867.

Önnek **Revalesciére**-jét, a melynek borzasztó gyomor- és idegbajomban, isten után egyedül köszönhetem életemet, reggeliül még tovább is használni akarom, s kérem ts. urat, hogy nekem postai utánvét mellett egy 12 fontos szelenczét küldeni sziveskedjék. Legöszintébb tisztelettel a tekintetes úr, hálaköteles szolgája

Godez János, a glainári plébánia provisora.
U. p. Unterbergen Klagenfurt mellett.

½ **fontos bádog szelenczékben** 1 frt 50. 1 *ü.* 2 frt 50 kr. 2 *ü.* 4 frt 50 kr. 5 *ü.* 10 frt —.
Revalesciére csokoláde táblákban: 12 csészére 1 frt 50 kr. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. **liszt alakban** 12 csé. ft 501. 24 csé. 2 frt 50 kr. 48 csé. 4 frt 50 kr. 120 csé. 10 frt — kr.

Kapható Barry du Barry és társa által Bécsben, Goldschmiedgasse 8. Pesten Töröknél, **Kolozsvártt Kronstädter József** urnál kül-monostorutcza 134 szám, bel-monostorutcza 175 sz. és főtér 2 szám a zálogintézetnél. Továbbá: **Binder K.** úr gyógytárában bel-monostorutcza a Kedoutte során, és mindenütt postai utánvét mellett.

HIVATALOS.

10,222.
820. (577) (1—1)

Hirdetmény.

A f. év november 24-én közzétett hirdetmény oda módosittatik, hogy **Maros-Ujvártt f. év decemher 29-kén** a fenyü gerendák, szálfák és hajó-kormányfák kivételével, csak is **a fenyü hajó-deszkák** fognak elárvereztetni.

A m. kir. bányaigazgatóságtól.
Kolozsvártt, 1870, december 7-kén.

(572) (1—3)

Az 1871-ik évi január 1-töl december végéig szab. kir. Kolozsvár városa éji világitására mintegy 220 mázsa 45 foku photogén szükségeltetvén, annak beszállitását elvállalni kivánók **folyó december hó 20-káig** ajánlataikat a tanácshoz beadni felkéretnek. Kolozsvártt, december 6-kán, 1870.

Szám **25.** alisp. 1870. (573) (1—3)

Kide községében a korcsma haszonélvezeti öszves jog új-évtöl kezdve 2 egymásutáni évekig e **hó 20-án d. e. 10 órakor** Bádokba a szolgabirói hivatalos irodájában a többet igérőnek szabad kézből haszonbérbe fog kiadatni, a bérleti pontok addig is ottan megtekinthetök, melyröl az illetök ezennel értesittetnek.

Dobokamegye felsökerületi alispánja által. Szamosujvártt, 1870, dec. 1.

Szám. **1268.** 1870 (576) (1—2)

Körözvény.

Nemes Dobokamegye Borgói-járás szolgabirói hivatala részéröl, ezennel közhirré tétetik, hogy a Kisbudaki arányositott korcsoma-jog folyó év **december hava 15-kén** a szolgabirói hivatalnál tartandó nyilvános árverezés útján 3 egymásután következö évekre haszonbéresittetni fog. A haszonbér ideje jövö 1871-dik év január 1-én kezdödik és tart 1873-ik év december 31-ig, kikiáltási öszveg 900 frt., bánatpénz a kikiáltási öszvegnek 10%-tje, a többi feltételek pedig az árverezés napján, valamint az elött is a hivatalnál megtekinthetök.

Borgói-járás szolgabiróság.
Kisbudak, 1870, november 24-kén.

9956.
2089. (571) (2—3)

Hirdetmény.

A kolozsvári m. kir. bányaigazgatóság részéröl közhirré tétetik, miszerint a borgói kincstári uradalom italmérési jog u. m. Borgó-Prund, Borgó-Bisztricza, Borgó-Tiha, Borgó-Soszény, Borgó-Rusz, Borgó-Morosiény, Borgó-Szuszény és Borgó-Mislosény községekben 1871 év január 1-töl kezdve hat évre nyilvános árverés útján **folyó 1870 év december 31-én délelötti 10 órakor** a beszterczei m. kir. adóhivatal irodájában, a többet igérönek haszonbérbe fog adatni.

Ezen árverési tárgyaláshoz mindénki járulhat a ki a polgári törvények szerint bérleti üzletre alkalmas, a megállifott biztositékot letenni képes, és magát ez iránt t. i. feddhetlensége és tehetösége felett az illetékes hatóságtól kiállitandó bizonyitványnyal igazolja.

Felhivatnak tehát bérleni kivánók, hogy a kikiáltási árnak (12,750 frt o. é.) tiz százalékját képező bánatpénzt az árverési bizottságnak a tárgyalás elött adják bé, az árverési és haszonbéri feltételek ezen bánya igazgatóság és a beszterczei m. kir. adóhivatal irodájában a rendes hivatali órák alatt megtekinthetök.

A m. kir. bányaigazgatóságtól.
Kolozsvártt, 1870, december 3-kán.

Sz. 3486. 1870. (569) (3—3)

Hirdetmény.

Tordamegye Tisztsége közhirré teszi, miszerint 1869 deczember hó 13-án tartott képviselö bizottmányának 19 számu határozata folytán, M. Ludason a Maros folyamon keresztül az ugyan ottani vasút állomáshoz vezetö hid felépitése vállalkozónak fog kiadatni, oly formán hogy az épitö javadalmazás bizonyos évek folytán át és pedig az 1858-ik évi aug. hó 15-én kelt cs. ny. p. értelmében, mint harmad az az legnagyobb osztályu, legmagosabb vámfizetéssel javadalmaztassék.

A hid terv és költségvetése Tordán az alispáni irodában bármikor a hiv. órákban megtekinthetö. — Megjegyeztetik végül, hogy ezen hid a Mezöség legnagyobb részét fogja kapcsolatba hozni a m. ludasi vasuti állomással, s forgalma a M. Ludas Beszterczei épités alatt álló országos utvonal által évröl évre emelkedik.

Vállalkozni kivánók, ajánlataikra nézt decb. 2-án kezdve bármikor értekezhetnek a megye föispánjával vagy helyettesével Tordán megye lakhelyén egyszersimd irott ajánlatok is elfogadtatnak **1871-ik évi Január 10-ig**.

Torda 1870 november 30-án.

NEM HIVATALOS.

(498) (15—16)

BÁNYAI SÁMUEL

kolozsvári szőcsmester,

ajánlja a szőcsmesterség köréhez tartozó minden névvel nevezhető

RUHATÁRÁT.

Elfogad akár magán akár postai úton minden szöcs iparágbeli megrendeléseket, s azoknak a legpontosabb és legjutányosabb árbani kiszolgáltatásukat saját felelössége elvállalásával igéri.

Továbbá elvállal mindennemü öltönyöket nyaraltatás végett illö áron.

Lakása Kolozsvártt, bel-magyarutcza **428** ház sz. alatt.
Raktára ugyancsak bel magyarutcza Biásini-ház **442** sz. alatt.

(563) (4—12)

Boér Sándor varrógép raktárában

Kolozsvártt, bel-monostorutcza **190** sz. alatt,

varrógépek,

karácsoni- vagy ujévi ajándékul

10 forintos havi részletfizetés mellett, vagy esetlegesen **ingyen.**

Van szerencsém köztudomásra adni, hogy a velem összeköttetésben levő külföldi gyárakkal oly egyezményre léptem, mely szerint azok kötelezve vannak, karácsoni- és ujévi ajándékul vásárlandó varrógépeket, fizetésképes vevőknek, havi **10 frtos** részletfizetés mellett, **és még is leszállitott árban** általam kiszolgáltatni, ha e kedvezményt, egyszerre az e czélra készitett gyüjtöiveken aláirott 10 vevö veszi igénybe.

E mellett az emlitett gyárak kötelezvék a varrógépek terjesztésében buzgólkodó aláiró-gyüjtök részére, minden 10 darab gép után, 1 darab ingyen géppel kedveskedni, mely a t. gyüjtök között, gyüjtésük arányához mérten, vagy természetben vagy értékben fog kiosztatni, ugy hogy a ki csak 2 élfogadható aláirót gyüjt, annak az ingyen géphez szerzett aránylagos igénye ki fog elégittetni.

Sziveskedjenek tehát a részletfizetést igénybe venni akarók, vagy az ilyenek gyüjtésére közremüködni szándékozók, a varrógépek árai, sajátai megismerése, esetlegesen a gyüjtöivek átvétele végett személyesen vagy levél által raktáromban mielöbb jelentkezni.

A gépek jóságáért, hibátlanságáért felelösséget vállalok. **BOÉR SANDOR,**
varrógép-raktáros, belmonostorutcza 190 sz. alatt

(578) (1—3)

Kerestetik

200—250 darabból álló anyajuh megvételre, vagy részibeni teleltetés végett. Értekezhetni Kolozsvártt ügyvéd Nemes József urral (óvár 287.) s Felső-Zsukou P. Horváth Kálmán urral.

567 4—6

Végeladás!

Karácsoni és ujévi ajándékok.

1 téli ruha	1 frt	50
1 „ kendő	2 „	80
1 „ felöltö	2 „	50
1 „ paletot	8 „	—
1 vég 30 röfös házivászon	7 „	—
1 tuczet finom törölközö	4 „	—
1 „ „ len asztalkendö	4 „	50
1 „ „ len zsebkendö	2 „	—

Vászon-, divat- és felszerelö-raktár
Bécs, Mariahilferstrasse 76.
Balasiewicz C. W.

(501) (6—12)

Én Rix Vilma, 10/12

ezennel nyilvánitom, hogy mint bold. dr. Rix A. özvegye nyolcz év óta egyedüli készitője vagyok a valódi, hamisitatlan eredeti-Pompadour-pastának, egyedüli én tudván a titkot és **készitést**. Ezennel közzétéve, hogy emlitett Pompadour-pasta **ezentul csak lakásomon Bécs, Leopoldstadt grosse Mohrengasse 14, 1. Stiege, Thür 62** lesz valódi kapható, óvom annak bárki mástól vásárlását, mintán jelenleg sem fö- sem fiók-raktárt nem tartok és minden eddigi raktárt az elöjött **hamisitások** miatt **felosztattam**. Valódi Pompadour-pastam, **csoda-pastának** is nevezve hatását sohasem tévesztí; az eredmény minden várakozást felülmul, egyedüli biztos szer gyors és tökéletes elüzésére minden **arcskiütések, szömölcsök,** szeplö **majfolt** és **pattanásoknak**. A garantia oly biztos, hogy eredménytelenségénél a pénz visszsza adatik. Egy kösög ezen kitünö pastából 1 frt 50 kr.

Hálanyilatkozatok közzé nem tétetnek.

(553) (8—8)

Szerencsekisérlet!

December 21-kén

az államtól biztositott hamburgi lotteria 1 osztályu huzása; **bérmentes megrendelésekre eredeti sorsjegyeket** (nem igérvényeket) küldök, és pedig egy egészet à 3 frt 50 kr., egy felet à 1 frt 75 kr., egy negyedet à 87½ kr.

Fönyeremények: *250,900, 160,000, 100,000, 50,000,* sat. márka.— **Hivatalos játéktervek ingyen**; nyereménylajstromok, nyereményösszegek pontosan megküldetnek.

Wolff Louis, *bankár-Hamburgban.*

(24—24)

Weinkopf Benedek 8/12

(296)

épitmény-asztalos-üzlete

Bécsben, Landstrasse Neulinggasse 4 sz.

ajánlja magát mindennemü **épitmény- iroda- és bolt-felszerelésre** aránylagos legolcsóbb árak mellett.

Megrendelések mindig elfogadtatnak, s a legpontosabban teljesittetnek.

(670) (2—3)

Alólirtnak van szerencsém tisztelettelejesen tudatni a nagyérdemü közönséggel, hogy lakásomat f. é. Szt. Mihály napján a Heller-háztól a báró Szentkereszti-féle háznak az udvaron hátul levö emeletébe tettem át (Kolozsvárt, Főtér, 7 sz. felmenet az udvarról balra). Midön ezt a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, s iránt idáig tanusitott nagybecsü bizalma- és pártfogásáért hálás köszönöetemet nyilvánitni szerencsés vagyok: bátorkodom ezutánra is becses kegyébe és pártfogásába ajánlani **ujolag és dusabban bérendezett**

nöi-pipere divat-termemet.

Költséget és fáradságot nem kimélve, igyekeztem üzletemet Bécsböl a napokban hozott, választékos izlésü és divatos nöi-pipere divatczikkekkel, mint: **capischon-ok, fejékek és fejkötökkel, kalapokkal, francia gyártásu szalagok, virágok- és tollakkal** ellátni s a külföldi nagy városok divattermeinek mintájára rendezni be.

Miután izletes, kész munkákkal bövön vagyok ellátva, bármely tömeges megrendelést nemcsak a legpontosabban és kivánság szeriut teljesithetek, hanemegyszermind a lehető legjutányosabban is, söt csaknem gyári áron. — Vidéki megrendeléseket új czikkekre, vagy régiek kiigazitására, posta utánvét mellett örömmel vállalok el, azoknak is pontos és jutányos teljesitését igérvén.

Azon kegyes és szivélyes pártfogás, mely üzletemet idáig is fentartotta, bátor vagyok ismételten ezutánra is a legöszintébb tisztelettel, bizalomteljesen kérni.

Kolozsvárt, october 22-én, 1870.

PAPP ÁGNES,
divatárusnö.

Kolozsvártt **Stein J.** Pesten **Mach** és **Stein** könyvkereskedésében kapható:

A magyar irodalom legujabb termékei!

Magyar szabadság harcz története 1848—49.
Irta VARGYAS ENDRE.
4-rét, 468 lap, számos fametszettel. Ára 4 frt.

A királyföldi viszonyok ismertetése.
Irta JAKAB ELEK. Ára 1 frt 60 kr.

Magyarország teendői a csalhatatlanság kimondása után.
Irta BOCSKAY BRUTUS. Ára 80 kr.

A magyarok öselei, hajdankori nevei és lakhelyei.
Eredeti örmény kútfők után. Irta Lukácsy Kristóf.
Nagy 8-rét, (X., 254 és XXIII lap.) Ára 4 frt.

A magyar váltójog kézikönyve.
Az 1840: XV. t. cz. 1 r. és az 1844: VI. t. cz. nem különben az ezeket kiegészitö rendeletek alapján, különös tekintettel a felsőbb törvényszékek elvi megállapodására. Irta Apáthi István jogtudor sat.
Nagy 8-rét, XIII. és 240 lap. Ára 2 frt 40 kr.

Vázlatos magyar irálytan,
különös tekintettel a levélirásra, prózai és költészeti példatárral, valamint irály feladványokkal.
Leánytanodai és magán használatra. Irta Mihálfi József tanár.
8-rét, XVI. és 307 lap. Ára 1 frt 20 kr.

Formai észtan, nyilvános tanitás és önoktatás céljából.
Irta Dunay Ferencz.
8-rét, XVI. és 312 lap. Ára 1 frt 80 kr.

Az ember élettanának kézi-könyve.
2-dik teljesen átdolgozott kiadás. Irta dr. Wundt Vilmos.
Magyarra forditotta dr. Török Aurél.
Második rész: 97 szövegbe iktatott fametszvénynyel.
Nagy 8-rét, VIII. 321—656 lapig. Ára 3 frt
A teljes munka ára 6 frt.

Elbeszélések
Beöthy Zsolttól. 8-rét, 259 lap. Ára kötve 1 frt. 60 kr.

Irodai fali naptár

katholikus és protestáns, görög-orosz és izraelita naptárral, bélyegilleték-táblákkal, a kolozsvári levélposta indulása s érkezése, távirda, kamat-számitás és árendát mutató táblákkal.

Különös tekintettel hivatali használatra.
Ára **30** kr. postán küldve **35** kr.

Erdélyi képes naptár

1871. közönséges évre.
A magy. kir. ministerium s a királyhágón inneni politikai hivatalok tiszti czimtárával ellátva.
Ara 50 kr. o. é.

Az „Athenæum“ nagy képes naptára

1871-dik évre.

Rövid tartalma:
Naptári rész: Szépirodalmi rész.— Vegyes ismeretek tára.— Nemzetgazdászati és vegyes czikkek.— Magyar- Erdélyországi teljes tiszti czimtár sat. sat.

30 ív, 24 képpel. Ára 1 frt o. é.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(335) (14—*)

„VICTORIA“

biztositó társaság Kolozsvártt.

Biztositéki alap.

Alaptőke . . .	1.597.700 frt	— kr.
Tartaléktőke . . .	26.894 „	75 kr.
Dijtartalék . .	667.779 „	39 kr.
Kártartalék . . .	14.955 „	— kr.
Évi bevétel . .	1.500.000 „	— kr.
összesen	3.807,329 frt	14 kr.

Forgalom 1869-ben.

Biztositott érték	122,796,234 frt	— kr.
Bevétel . . .	1.427.066 „	— kr.
Kárfizetés . . .	337.466 „	92 kr.
összes kárfizetés: 1865—1869-ben	838.560 „	92.

Biztosit megszabott olcsó dij és különös kedvezmények mellett: *a)* **szalmás gabona és takarmány-nemüeket,** asztagokban és boglyákban, ugy szinte fedél alatt, benn a helységben vagy kinn a mezőn (gabona nemüeknél a biztositás érvénye elcséplés után a magra is kiterjesztetik, mihelyt annak lerakodási helye előre bejelentetett).

b) **épületek,** mint: **lak és gazdasági épületeket, gyárak, malmak, templomok, stb.**

c) **lakházakban: butorokot,** tükrök, képek, órák, szőnyegek, üveg- és porczellán nemüek, függönyök, férfi és női-ruhák, ágy-, asztal- és fehérnemüek, könyvek, konyha-eszközök stb. stb. szóval minden névvel nevezendő, egy háztartáshoz szükséges kellékeket:

d) **gazdasági épületekben:** szekerek, ekék, szának, egyéb gazdasági eszközök és gépeket, ugy marhák, lovak, juhok, sertéseket, stb.

e) **kereskedésekben:** a kereskedés minden ágához tartozó czikkeket.

f) **műhelyekben:** készletek, feldolgozandó anyagok, kèszmunkát, szerszámokat stb.

Az ingóságokra nézve a biztositási dijak az illető épület fedéldijához arányban **tetemesen leszállittattak,** ugy hogy mindenki csekély áldozattal minden ingóságait biztosithatja s különben is a felvétel minden tekintetben könnyitve van.

A fentebbi számokban kimutatott üzleti eredmény nem csupán a közönség mindig növekvő belátásának, a biztositás szükségessége iránt, hanem egyszersmind és nagy mértékben azon bizalomnak tulajdonitható, melyet a „Victoria“ olcsó dija, becsületes eljárása kárainak gyors és igazságos rendezése által vivott ki magának. A társaság nemcsak tetemes biztositéki alapjával, de nagy összeköttetéseinél fogva és mindig növekvő évi bevételeivel is teljes biztonságot nyujt. Ügynökei az ország minden főbb pontján vannak, kik minden szükséges felvilágositással szolgálnak és irásbeli megrendeléscket is elfogadnak.

A „Victoria“ biztositó-társaság vezér-ügynöksége Kolozsvártt.

---

(471) 10/12 (9—12)

A gróf Kinsky örökösei

cs. kir. szab.

Bürgsteini tűkörgyárai: Bűrgstein, Fichtenbach, Wellnitz, Lindenau és Neu-Reichstadt

újonan nyitott tűkör-raktára,

a melyek **kristály-tükör** készitményei **115 éves** fennállásuk óta a legjobb hirben vannak, ajánlja gazdag választéku legfinomabb és legelegánsabb **arany- és fakeretü tükreit, bronz-csillárait, ablakpárkány-koszorúit, függöny-tartóit, kép- és fotograf-kereteit, öltöző- és pipere-asztali tükreit, , trumeau-it** és **consoleit,** továbbá: **finom fehér** és **félfehér tükör-üvegeit** keretben és a nélkül, **tuczat tükreit** és **finn-tükreit határzott gyári áron.**

Elárusitóknak árleszállitás. Képviselve: **Tausig József és társa által** Bécsben, Kärntnerring 13 sz.

---

(387) AZ (11—*)

ELŐPATAKI HAJTÓ PEZSGŐ-POROK

magokban foglalják a hires előpataki gyógyforrások oldó vegyalkat részeit és ezen ásványivizek gyógyhatását fokozott mértékben birják.

Különösön kitünő hatása van e porok használatának a gyomorhurutban, gyomorgyöngeségben, étvágytalanságban, gyomorpufladásban, emésztési gyöngeségben, gyomorgörcsben, zahában (túlságos gyomorsavany), vagy is az ugynevezett mellégésben; továbbá máj- és lépdaganatban, az epe rendetlen el- és kiválasztásában, epedugulás-sürüség és epekövek ellen és az ezen állapotokból származó makacs sárgaságban, ugy nemkülönben a test akármely szervének elnyálkásodásában, nehéz lélekzés és szivdobogásban; a belek zsongtalanságában (erőtlenség) a vérkórban, altesti vérpangásban, kezdődő vizkórban, különösen pedig az aranyérben, a vese, hugyhólyag és hugycső hurutjaiban, vese- és hugykövek képződése ellen, az anyaméh idült takárjában és daganatában, fehérfolyásban, méhvérzésekrei hajlamban, szédülésben, fő- és mellhezi vértorlódásban, makacs csuklásban, rásztkórban és méhszenvben (hypochondria és hysteria).

E porok nélkülözhetővé teszik az ingerlő hatásu drasztikus hashajtó szereket. Hátásuk biztos, szelid és fájdalomnélküli, mivel alkatrészeik gyengén oldó, húsitó és csillapitó természettiek; ugyanazért huzomosabb ideig is veszély nélkül használhatók,- miről a bel és külföld több orvosi és tudományos tekintélyei és számos betegei elismerő nyilatkozatokat küldöttek be.

Ara egy 12 adagot tartalmazó doboznak használati utasitással 1 ft. o. é.

Kaphatók e porok minden jelesb gyógyszertárban s minden jelentékenyebb ásványviz és fűszerkereskedésben.

Főraktár és szétküldési iroda Brassóban Száva Gerőnek a „koronához“ czimzett gyógyszertárában.

---

(550) (6—*)

Csemegék!!!

Van szerencsém a n. érd. közönségnek tudtára adni, hogy alant jegyzett csemegék **friss minőségben** megérkeztek.

Hires Suchard chocolad és **chocholadbonbonok** font **számra** és ékitett szép **katulyákban. Görzi gyümölcs** és **zöld narancs,** malaga-szőllő, datolya, hajas mandula, skatulyás füge, amerikai dió, török- és olasz mogyoró; **Mostarda** — befött, font számra, **Birsalmasajt, Persicat,** görzi száraz gyümölcsök, ugymint szilva, körtve, őszi baraczk, füge, meggy és cseresnye. **Maroni. Thea kenyér,** török puliszka, **Rum** és **Thea, különféle liquerek.** Asztali és dessert borok. Franczia és magyar pezsgők. **HALAK** ugymint: **Tekercs angolna. orosz hal, tengeri pisztrang eczetben,** pisztrang olajban, **Lazatz,** többféle szardiniak. Hering, Ikra, Mix Pieles, olasz saláta. Magyar, franczia és angol mustár. **Sonka főve és fűtelen,** nyelv, sonka és nyelv kolbász és egyébb húsnemük. **Strassburgi pástétom** porczellán bádogokban.

SAJTOK: Brie, Ementhali, Chester, Eidami, Romadour, Neufchattel, Parmasan, **hollandi tejfelsajt** és Groi. Beafsteak, Soya Sauce, Salad-Cream.

A TÖBBI CSEMEGÉIM jövő hét folytán érkezendenek.

Fennirtt czikkek postán is küldhetők.

KARVAZY GYULA.

---

(564) 10/12 (2—8)

SCHERZ RUDOLF, varrógép-nagykereskedő

Bécsben, Kärntnerstrasse 9 sz.

eddig a **Schetz és Friedländer** czég társa,

ajánlja következő részletárakban jeles külföldi varrógép-gyártmányait:

Singer-féle családi varrógép minden készlettel, igen jeles gyártmány, Müller Clementtől Drezdából á . . . . . *85* frt. o. é.
Grover- és Baker-varrógép Nro. 9 szalagszegő, vattázó, szegő sat. készlettel, férfiszabóknak á . . . . . *85* frt. o. é.
Grover- és Baker-varrógép Nro. 24 nőszabóknak á *70* frt. o. é.
Wheeler- és Wilson-varrógép Nro. 2 minden készlettel fehernemű-gyártásra á . . . . . *80* frt. o. é
Ugyanaz, valamivel gyengébb minőségben á . . . . *70* frt. o. é.
Howe-varrógép litt. C éremmel, itj. Howe Ilyéstől, czipészek és férfiszabóknak á . . . . . *90* frt. o. é.
Az ugynevezett **Elastique-henger-varrógép** czipészeknek sat. á . . . . . *135* frt. o. é.
Lincoln-duplatűzzelő-kézi varrógép készletekkel á . . . . . *45* frt. o. é.
Láczszemtűzzelő-varrógép „la silencieuse,“ nagyobb formáju á . . . . . *25* frt. o. é.
Wilcox- és Gibbs- kézivarrógép kicsiny formáju á . . . . . *20* frt. o. é.
s több más, a fennebbi árak arányában.

Szolgálat pontos és szilárd. — Csak legjobb és igen finom gyártmány van raktáron.

Elárusitók az osztrák-magyar birodalom minden városában kivánatosak.

Utazók provisiót kapnak.

Az ember százezrei köszönhetik szép hajukat

az egyes-egyedül létező

legjobb és legbiztosabb

hajnövesztőszer-nek.

Nincs már jobb valami

a haj **növésének**

előmozditására **és fenntartására,**

mint a világ minden részében oly ismeretes s hires-sé lett, az orvosi kar által megvizsgált, a legfényesebb és legcsodálatosabb sikerrel koronált, és **ő cs. kir. apostoli Felsége I. Ferencz József** Magyarország és Csehország királya s **ausztriai** császár stb. által 1865. évi nov. 18-án 15,810—1892. sz. a. az összes ausztriai birodalomra s az összes magyar koronaországokra nézve csász. kir. kiz. szabadalommal kitüntetett.

Reseda-göndöritő-hajkenőcs

melynek szabályszerü használatánál a fejtető legkopaszabb helyen is teljhajzatusakká lesznek, a szürke s vörös hajzat sötétszinüvé válik, csodálatos módon erősiti a hajtalajt, mindennemü korpaképzést pár nap alatt tökéletesen eltávolit, a haj kihullását rövid idő alatt tökéletesen és mindenkorra meggátolja, s a hajnak természetes fényt ád, és **hullámszerüvé** képezi és a legkésőbb korig megőrzi az őszüléstől.

Rendkivül kellemes illata és pompás kiállitása által azonkivül még fődiszét is képezi a legfinomabb pipere-asztalnak is.

Egy tégely ára használati utasitással (hét nyelven) 1 ft 50 kr, postán küldve 1 ft 60 k.

Ismételadók illő elengedésben részesülnek.

Gyár és főközponti szállitási raktár nagyban és kicsiben

POLT KÁROLY

illatszerész és több cs. k. szab. tulajdonosnál

Bécsben, Hernals, Annagasse 15, saját házában,

a hova minden irásbeli megrendelés intézendő, melyek a pénz előleges beküldése vagy postai utánvét mellett a leggyorsabban teljesittetnek.

Főraktár: **Kolozsvártt** egyedül **Volff János** gyógyszertárában és Schiesz Károly gyógyszerésznél Balázsfalván.

NB. Valamint minden kitünő gyártmánynál, ugy már ennél is utánzások és hamisitások kisértetnek meg, s ez okból kéretik mindenki, hogy vásárlás végett egyedül a fentebbi raktárhoz forduljon s Polt Károly bécsi rezeda-göndöritő-kenőcsét világosan megismerje, **figyeljen** a fentebbi védjegyre.

(557) 3—20

Legolcsóbb időtöltés!!!

10,000 kötet! **STEIN JÁNOS** 10,000 kötet!

kölcsönkönyvtára

Kolozsvártt, bel-középutcza 456 szám.

A hosszu téli estek unalmának elüzésére bátorkodom a t. **közönségnek**

kölcsönkönyvtáramat

ajánlani, mely a **magyar, franczia** és **német** regényirodalmat, mintegy **TIZEZER KÖTETTEL** képviseli és az irodalom ezen ágának **legujabb** s **legjelesebb termékeivel** folyton szaporittatik.

Az előfizetési árakat oly előnyösekre szabtam, miszerint a kevésbé vagyonosoknak is lehetővé tétetik az előfizetés, s ez által a valóban **legkellemesebb és legolcsóbb időtöltésnek** megszerzése. (482) (6—9)

Az előfizetési árak következők:

	1 hóra	½ évre	1 évre	biztositék
1 munkáért, mely 4 köt. áll	1 f. 50 k.	5 ft.	8 ft.	5 ft.
8—10 kötetből	2 f. —	7 ft.	12 ft.	10 ft.
1 kötetért	— 60 k.	— —	— —	2 ft.
2 kötetért	1 f. —	— —	— —	

A könyvek, az ünnep- és vasárnapok kivételével, naponként kicserélhetők.

Vidéki előfizetőknek más alkalom hiányában postával küldöm a könyveket.

Ha valaki a fentebb elősoroltaknál nagyobb mennyiségü könyveket kivánna kivenni, nagyobb családok részére, vagy vidékre, ily esetben aránylagosan a legjutányosabb feltételek eszközölhetők. —

STEIN JÁNOS.

---

(505) (4—6)

ELADÓ TŰZI-FA

a Trencsin várban, a Topler vendéglő melletti udvarban jó száraz hoszszu öl tűzi-fa **eladó.** A venni szándékozók jegyet válthatnak Stein János könyvkereskedésében. **1** hoszszu ölfa ára **23** frt **50** kr.

Zongorák

ujak és használtak

(542) kaphatók 6—8

Triska Ferencz

zongora készitőnél, Kolozsvártt, hiducza 315 sz.

Használt zongorákat vesz és becserél.

---

(558) (4—50)

A fogak föntartása- és tisztitására

legjobb az

Anatherin-szájviz

ára 40 kr.,

mely jósága miatt 15 évi szabadalommal volt kitüntetve.

Bécsben **Spitzmüller Károly** gyógytárában „zum rothen Krebs“ am hohen Markt.

Kolozsvártt: Csapó Sándor urnál.

---

(386) (13—70)

Mannes-kraft, die geschwächte Manneskraft, deren Ursachen und Folgen der Herr. Dr. Biegel, Specialarzt in Wien, Spitalgasse 2 P. 30. Zu haben in der Medic. Geschäftscorrespondenz mit Garantie-Verbindung.

Geheime Krankheiten (besonders Schwäche) von **Med. Dr. BIEGEL,** Wien, Spitalgasse 2 P. 30. Erfahrungsbericht von 13. Jahre bereits 30.000 Exemplare im Ch- und Ausland bereits verbreitet. Wird durch Gefälligkeit gratis versendet und werden die Medicamente diskret versendet. (Ohne Postnachnahme.)

---

(490) 10/12 (9—20)

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyit gyökeresen tényes és tartós siker biztositása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebésztudor, szülész- és szemész.

Rendel naponkint délelőtt 11 órától 1-ig és délután 3 órától 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, Nádorutcza 13 sz. I-ső em. 14 sz.

Díjjal ellátott levelekre azonnal válasz **adatik.**

Kober Károly

tajt-árugyári-raktára

Bécsben, Kärtnerstrasse Nro. 34.

Ajánlja gazdag raktárát valódi **tajt-dohány-pipákkal chinaezüst foglalványnyal** 1 frtól 8 frtig, valódi ezüsttel 5 frtól 25 frtig, valódi tajt-szivar szopkák szárvagy borostyánkő szopókával 10 krtól 1 frtig; ugyanaz finom faragványnyal, tokban, elefántcsont szárral, borostyánkő szopókával minden alakban 1 ft 80 krtól 12 frtig. **Csibuk badeni és valódi török megyszárral** és borostyánkővel 1 frtól 50 frtig. Dohányzó tok pipa-, megyszár-, szivarszopka és sejyem dohányzaskával 1 ft 50 krtól, 25 frtig. Deák pipa **Deák hű arczképével** emaliroztva, mely akkor is fennmarad, ha a pipa kiszivatott, magyar nemzeti alak darabja 2 frt 50 kr. **Alpacca dohánypipa tajtekkal,** tokkal darabja 50 frt. Ezeken kivül nagy választék minden **esztergály-áru** kellékekből

bármelyike küldetnek. *Vidéki megrendelések utánvétellel pontosan teljesittetnek.* Árjegyzékek és rajzolatok ingyért (491) (7—12)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

(574) (1—4)

NÉVNAPI, KARÁCSONYI és ÚJ-ÉVI

ajándékokul

felválalunk, és himzéssel készittetünk divatos **fotteleket, kanapé párnákat, Puff** és **zsámolyokat** izléssel, gyorsan és olcsó árakért.

Czetz János és Társa

divat és butor Bazárjában.

(136) 10/12 (3—3)

POPP J. G. gyak. fogorvos urnak

Bécsben, Stadt, Bognergasse № 2.

Zaandam, 1869, oktober 29-én.

Mai levelemmel kérem Önt, sziveskedjék nekem lehető gyorsan ANATHERIN-SZÁJVIZET és NÖVÉNYI-FOGPORT küldeni.

Az Anatherin-Szájviz, jó hatásánál fogva, itt napról-napra kelendőbb lesz s jelenthetem önnek, hogy több oldalról kedvező eredmény jutott tudomásomra, még pedig sok szájfájós, sőt még **kinos fogfájás** eseteiben is, mikor már egyéb szerek eredmény nélkül használtattak.

Anatherin-Szájviz-készletem elfogyott, tehát mielőbb újat várok.

Tisztelettel

van Aken H. G., Waarenhaus.

Kapható: **Kolozsvártt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. ENGEL J.** és **BINDER** gyógyszerészek és **KARVÁZY J.** *Tordán:* Wolff gyógyszerész. *Déézsen:* Krémer Sámuel. *Deván:* Bosniaki és Gergely. *Medgyesen:* Folbert gyógysz. *Nagy-Enyeden:* Oberth J. gyógysz. *M.-Vásárhelytt:* Fogarasi D. és Bucher. *Szászvároson:* Leonhardt. *Szász-Régenben:* Traugott és Wachner. *Zilahan:* Weiss gyógysz. *Sz.-Somlyón:* R. Tarsa Ign. *Kézdi-Vásárhelytt:* Nagy Jakab. *Böszörményben:* Lányi J. gyógysz. *Nagy-Bányán:* Papp gyógysz. *N.-Károlyban:* Jellinek gyógysz. *Szinyér-Várallyán:* Gerber gyógysz. *Szebenben:* Sill Mih., Müller gyógysz. Zöhrer, Steiner. *Brassóban:* Fabik gyógysz. Jekelius gyógysz. Anken C. és társa. *Károly-Fehérvárt:* Wagner könyvárus. *Segesvárt:* Markus Fr. Teutsch J. B. Misselbacher. *Beszterczén:* Dietrich és Fleischer. Tergovits Ed. Nussbeck, Textoris G. M. *Nyiregyházán:* Bacsai B. gyógysz. Reich, Pavlovich. *Balázsfalván:* Fülep és társa. *N.-Almáson:* Beck M. *Gy.-Szt.-Miklóson:* Mikó M. *Sz.-Udvarhelytt:* Beczási Em. *Földvártt:* Temmer E. *Bassóban* J. v. Müller, gyógyszerész.

(565) (2—24)

Vizsgáljatok s tartsátok meg a jót.

Számtalan esetben jónak bizonyultsorvositekintélyek és magánosok tanusitványai által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhnövény- nedve.

Leghathatósb szer köhögés, mellhurút, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek szamárhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva.

Egy üvegtégely ára pecsét és használati utasitással 3 nyelven 50 kr.

Hála- és elismerő irat.

Kellemes kötelességem dr. Miller urnak jeles móhnövény- nedvéért hálás köszönetemet ezennel nyilvánosan kimondani. Én ezen nedvet magam- és családomnál erős meghülésseknél meglepő sikerrel használtam. Bukurest, oktober 8-án 1870.

Bibesco N. ezredes.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes- vegytani elemzés szerint 1868 april. 8-áról a növényország leghasznosabb nemeiből a legszorgalmatosabban készitve, erősitő és üditő hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kolikafájdalmak ellen.

Ezen kivül leghathatósb és legerősebb szer hosszas és kimeritő betegségek után.

Eredeti, horgonykupakkal, pecsét és használati utasitással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 fr 50 kr. Egy kisebb üveg **80 kr-**

Beküldetett.

Önnek jeles óvbalzsama következtében több éves gyomorbajom, mely már annyira megroszabbult, hogy semmiféle ételt sem valék képes élvezni és megemészteni, láthatólag javult ugy hogy biztosan remélem, miszerint elveszettnek hitt egészségemet vissza fogom nyerni.

Sziveskedjék ön postafordultával még 6 üvegetküldeni nekem e balzsamból.

Legörömestebb ragadók meg minden alkalmat, hogy a Miller-féle óvbalzsamot melegen ajánljam.

Fogadja ön ezennel mélyen érzett háláját lekötelezettje

Bukurest, 1870 aug. 20.

Karácsoni Károly
cs. kir. osztr. sóbánya igazgató s az oláhországi technikai sóbánya-kar elnökének

Kolozsvártt valódi minőségben csak Binder K. és **Dr. Hintz Gy.** gyógyszertáraiban kaphatók.

Brassóban: **Jekelius F.** gyógyszerésznél, Purzengasse; **Duschoiu I.** füszerkereskedőnél főtér, és **Kugler F.** gyógyszerésznél, óvár; Szászváros on: **Specht I.** gyógyszerésznél; Beszterczén: **Kelp F.**-nél. Bukurestben: **Frank Andr.** gyógyszerésznél és **Ovessa I.**-nél; Gyula-fehérvárt: **Boos C.**-nél; Csik-Szeredán: **Winkler F.**-nél; Déésen: **Krémer Jánosnál.**; Fogarasban **Mégai I.** gyógyszerésznél; Gy.-Szent Miklóson: **Fröhlich E.**-nél, Szebenben: **Sill M.**-nél Hosszufalban: **Jekelius A.** gyógyszerésznél; Kézdi-Vásárhelytt: **Lukács F.**-nél; Medgyesen **Hienz A.** gyógyszerésznél; Szász-Szebesen: **Weissörtl. G. A.**-nál; Nagy-Enyeden: **Horváth F.**-nél. Kőhalomban **Szentpéteri I.**-nél; Rozsnyón: **Römer A.** gyógyszerésznél; Segesvártt: **Teutsch J. B.**-nél, ki egyúttal alraktárak felállitására is meg van bizva; S.-szt.- Györgyön: **Csutak és társánál**; Feketehalomban: **Reinhard C.**-nél; Földvártt: **Folberth E.** gyógyszerésznél.

(435) (9—24)

Hihetetlen, de mégis igaz,

hogy az alább felsorolt

REGULÁLT ÓRÁK

oly mesés olcsó áron adatnak el.

Csak 10 frt egy valódi ezüst hengeróra, kristályüveggel, percz mutatóval, valódi talmi aranylánczal, medaillonnal és jótállási jegygyel.

Csak 19 frt 50 kr egy valódi angol finom tűz aranyozásu ezüst chronometer óra, kettős köpenynyel, finoman zománczozva, kristály üveggel, finom talmi aranylánczczal, medaillonnal és jótállási jegygyel.

Csak 15 frt 50 kr egy valódi angol, finom tűzaranyozásu ezüst chronometer óra, egy köpenynyel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jegygyel.

Csak 14 frt egy valódi angol csinos talmi aranyhenger óra, legújabb mintáju, kettős kristályüveggel, melyben a szerkezet elzárva is látható, talmi aranylánczc, medaillon és jótállási jegygyel.

Csak 14 frt egy talmi arany óra, kettős köpenynyel, savonette, rugóra, kristály- üveg- és nickelmüvel, valódi talmi aranylánczc- és medaillonnal, valamint jótállási jegygyel.

Csak 17 frt egy valódi angol, ezüst horgony óra, kristályüveg- és finom vésettel, láncz- és medaillonnal, valamint jótállási jegygyel.

Csak 15 vagy 18 frt egy angol Prince of Vales, remontoir óra, a legerősebb csőüreggel (caliber), kristályüveggel, nickelmüvel, valódi csinos talmi aranyba foglalva. Ez órák a többiek felett azon előnynyel birnak, hogy azokat kules nélkül lehet igazitani és felhuzni. Ily órákhoz mindenki egy talmi aranylánczot, medaillont ingyen jótállási jegygyel kap.

Csak 15 vagy 18 frt egy egészen kisded női óra, valódi ezüstből, valódi aranyozással, nemkülönben valódi talmi arany nyaklánczczal és jótállási jegygyel.

Csak 13 frt egy ezüst henger óra, rugóra és erős kristályüveggel, nemkülönben láncz- és medaillonnal talmi aranyból.

Csak 22 frt egy legfinomabb ezüst horgonyóra, 15 rubinra, legfinomabb talmi aranyu láncz- és medaillonnal.

Csak 22 frt egy ezüst remontoir óra, mely kules nélkül felhuzható, talmi aranyu láncz- és medaillonnal.

Csak 24, 26, 28 frt arany női órák, láncz, medaillon és jótállási jegygyel.

Minden ezüst és arany óra, a cs. kir. fémek bélyegző hivatala által bélyegzett.

Talmi aranyláncz: rövidek frt 1, 1. 30, 1. 60, 2, 3, 4, 5, 6. hosszuk frt 1. 60. 2. 50, 3, 4, 5, 6, 7.

Valmenynyi órák első minőségüek, és másokkal csekélyebb minőségüekkel fel nem cserélendők. Az összegnek előre beküldése vagy utánvétel mellett, minden megrendelés 24 óra alatt teljesittetik, és a kivánatnak meg nem felelő czikkek, a legkészségesebben kicseréltetnek. Nem regulált órák 2 frttal olcsóbbak. Árjegyzékek ingyen.

Óramüvesek és órakereskedők, egy az órák minden nemeibeni nagy választéku készletet találnak, és csak a közvetlen Angolhonból és első kézből megszerzés, valamint a nagybani tömeges árulás teszi lehetővé az órákat oly olcsón árusithatni.

GLATTAU N.

I. bécsi óratelepzete (Etablissement) 51. Kärtnerstrassse Palais Todesco. **51.**

(330) (10—*)

Figyelemre méltó hasznos találmányok!

A LONDONI VILÁGKIÁLLITÁSON 1862-ben **kitüntetett gyógyszeres illatszerek** ÉS ÓLTÓZÓ ASZTALI VEGYÉSZI MÜKELLÉKEK:

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszerész találmányai; és vegyész gyártmányai **KOLOZSVÁRTT** cs. k. pátens által törvényesen védelmezve. Az egész osztrák birodalom és Magyarország területére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert:

Gyógyszeres növényi

VICTORIA-PARFÜM.

Erősitő és szépitő illatszesz, mely általánosan hasznosnak elismertetett: Mint **illatszesz,** mint **szépitő mosdó-szer,** mint **szájmosó,** mint **füstölő -szesz** és a **leghatósabb ideg- és izom erősitő.**

Egy üveg tartalma 8 lat

VICTORIA PARFÜM.

Ára 1 frt 40 kr. o. é.

Ezen illatszert ő Felsége a császárné és királyné legmagasabb elismeréssel PALOTA-FÜSTÖLÖÜL elfogadni kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

BALSAMIN HAJESSENTIA.

A hajkorpa gyors eltávolitására, a hajbőr tisztitására és erősitésére a főképpen a haj hullása ellen. Egy eredeti üveg tartalmaz 8 lat BALSAMIN-ESSENTIÁT. **Ára 1 frt 25 kr.**

BALSAMIN HAJERŐSITŐ POMÁDE

a haj hullása ellen és **a hajnövésének elősegitésétül.** Egy eredeti nagyobb tégely **ára 1 frt o. é.** minden raktárban,

PURITÁS-PECSÉTTISZTITÓSZESZ

Melylyel minden KELMÉK és KESZTYÜK szinváltozás nélkül gyorsan tisztithatók. Egy eredeti üveg **ára 35 kr.**

Kitüntetett gyógyszeres ,növényi

AROMATIN SZÁJVIZ.

A foghus erősitésére, a fogak épen tartására s tisztitására, és a szájrészek **rendes ápolására,** a könnyen vérző iny- és lógult fogak szilárditására; ugy szintén az odvas vagy bérakott fogaktól, dohányzástól vagy egyébként büzös-szájszag gyors elüzésére, és azonnal kellemes szájlehellet eszközlésére. Egy eredeti nagy üveggel: **Ára 1 frt 25 kr. o. é.**

Kitüntetett:

MAGYAR NEMZETI

BAJUSZPEDRŐ.

Általánosan kedvelt, szilárdul öszvetartó, s tetszés szerinti hajlékonyságáért, mely a bajuszat nem töri, sőt fésüléskor sem tépi, s mivel zsebben hordozás alatt is megtartja eredeti jó minőségét, minden időszakban kedvezőleg használható. Egy Védjegyes ércz-dobozban **ára 35 kr.**

Kitüntetett:

ERDÉLYI-FLORA MOSDÓ és BERETVÁLKOZÓ-SZAPPAN

védjegyes boritékban. **Ára 25 kr. o. é.**

RARICAL BALZSAM:

TYUKSZEM IRTÓ GYÓGYSZER.

Mely által a „Tyukszem" fájdalom és metcző eszközök nélkül gyorsan és gyökeresen eltávolitható. **Ára 1 frt.**

Kitüntetett Hajfestőszer:

JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.

Mely által az őszhaj, szakál, bajusz és szemöldök 1/4 óra alatt az ifju kórhoz hasonló természetes szőke-, barna- vagy feketére, több hónapokig tartósan szinezhető, és oly állandó, hogy a rendes mosdások után is változatlan marad. Használati eszközökkel és utasitással. **Ára 2 frt 50 kr. o. é.**

Kitüntetett:

ERDÉLYI FLORA POMÁDE.

A haj szépitésére és rendes ápolására. Érczedős üveg-tégelyben. **Ára 50 kr. o. é.** minden raktárban.

Az üvegeken kiálló betükkel van jelelve: **BÁNYAY L. K. Kolozsvárt.**

A fennebb jelölt szabott árakból minden Ducetes megrendeléseknél **10%** azaz egy tized ár leszámitódik, nagyobb megrendeléseknél aránylagosan többkedvezmény van szabályozva. A megrendelések egyenesen Kolozsvára a **Redoutte** átellenében lévő **BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY** saját házához intézendők.

ORVOSILAG megvizsgálva, S VEGYTANILAG elemezve ÁRTALMATLAN létrészekből levőknek TALÁLTATTAK, s mint legjobb minőségüek **HITELESEN AJÁNLVA vannak.**

KITÜNTETETT A JURY ÁLTAL LONDONBAN ODLING W. VEGYTANÁR, PIESSE S. RIMMEL E. ILLATSZER GYÁROSOK LONDONBAN HEUZE G. VEGYTANÁR A CSÁSZÁRI TANODÁN GRIGNONBA FRANCZIAORSZÁGBAN HITELES BIZONYITVÁNYOK SZERÉNT MEGVIZSGÁLVA VEGYTANILAG ELEMEZVE ÉS A LEGJOBBAN AJÁNLVA: A LEGHIRESEBB VEGYTANÁROK, ORVOSTUDOROK ÉS MÁS NEVEZETES TEKINTÉLYEK ÁLTAL.

(502) (6—6)

Csak nagyban!

VARRÓ-GÉPEK

minden eddig létező rendszer szerint, továbbá:

gomblyuk- gépek.
czipő szegző-gépek,
fűzőlyuk-gépek,
fodrozó-gépek.

CURJEL ALBERT H.

Bécs,

Máriahilferstrasse **70.**

(575) 10/12 (1—6)

Ájánljuk mindenkinek

GROSS és HELL, gyágyászati tanároknak Bécsben cs. kir. szab.

China-glicerin hajkenőcsét,

főraktár: Bécs, Wieden, Pressgasse 7 szám 2 emelet.

Nyolcz — tiznapi használata után e hajkenőcsnek a haj kihullása és a hajkorpa-képződés teljesen meg fog szünni, s további használás után a fejbőr megtisztul, megerősbül, s a haj uj és dús utánnövésére élénkül. Folytonos használat mellett örökre megszünik a hajkihullás.

Egy nagy tégely ára 1 frt 50 kr. o. é. egy kissebbé 80 kr o. é.

NB. Minden tégelyhez egy gyógyászati buvárkodás alapján szerkesztett röpirat van mellékelve: „Uiber das Wæsthum und Pflege der Haare". (A haj nevelése és ápolásáról) czim alatt. Üres tégelyek minden raktárban, a nagyok 10 krjával, a kissebbek 5 krjával visszavétetnek.

RAKTÁRAK VANNAK:

Bécsben: Spitzmüller K. gyógyszerésznél, hohen Markt.— Weis J. gyógyszerésznél, Tuchlauben.— Moll A. gyógyszerésznél, Tuchlauben.
Kolozsvártt: Wolff J. gyógyszerésznél.
Zágrábban: Dr. Schams gyógyszerésznél, káptalantér.
Aradon: Schwellengreber J.-nál.
Pesten: Török József, Kertész és Eisert divatáru-raktárában.
Pozsonyban: Vavrecka gyógyszerésznél.

Magy. kir. szabadalmazott

ércz-koporsó-gyár

KOLOZSVÁRTT.

E koporsók ezelőtt nagy költséggel szállittattak Bécsből; hanem sikerülvén azok összeállitásában egy igen czélszerü javitást fölfedeznem, most e koporsókat egészen kolozsvári gyáramban készitem.

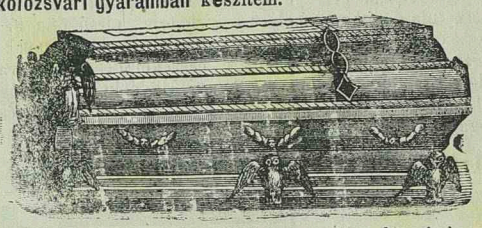

E koporsók a legjobban tisztitott horgonyból készitvék, minden szinre lackozvák vagy bronzirozvák s a tárgynak megfelelőleg gazdag diszitményekkel vannak ékitve, s javitásom következtében, melyre a magy. kir. keresk. miniszteriumtól kizár. szabadamat nyertem, s a mely a **vasból** készült oldaltámaszoknak rozsdamentes, tökéletesen rátapadó alkalmazásából áll, még eddig el nem ért tartossággal birnak.

Az **ércz-koporsók** tartosabbak, jobbak, és olcsóbbak a fakoporsóknál az én raktáramba, p. o. a nagyok **20, 30, 40, 50** frton kaphatók, a kissebbek **6,—20** frton. Légmentesen zárható gazdag diszitményü koporsók ára **100**-tól **300** frtig.

Hasonló árakban kapható legújabb találmányu, **bársonynyai bevont, belül kemény** tölgyfából készült, a legtökéletesebben érczezett **koporsók** is, igen diszes aranyozásokkal.

Kaphatók továbbá legolcsóbb gyári áron: **koporsó vánkosok, moire, atlasz, tullanglais, tarlatán** s több hasonló kelmékből, a legizletesebben diszitve; valamint mindenféle **temetkezési diszletek** is bármely anyagból s a legizletesebb diszitményekkel ellátva.

FAKOPORSÓKBÓL

hasonlólag nagy raktárt tartok lágy- és kemény fából, darabszámra 80 krtól 140 frtig. (526) (5—6)

Ajánlom továbbá dúsan ellátott pagfong-, réz-, horgany- és pléhedény-raktáramat, fürdő- és ülő-kádaimat, „Ditmár" féle moderateur és petroleum lámpáimat, olaj- és petroleum kocsi és utcza lámpáimat, **franczia készitményü légmentesen elzárolt ürszékeimet** 7—66 frtig, zuhany-készleteimet 6—50 frtig.

Ajánlom magam végre minden szakmámba vágó munkákra, tornyok és fedelek bádogozására, valamint bármely mély vizben használandó egész bajók kiszitésére, gyors és pontos szolgálat biztositása s a legjutányosabb árak mellett.

FRIED ADOLF,

bádogos és érczkoporsó-gyár tulajdonos.

Főraktár Kolozsvártt b. középutcza 458 sz. a. az „**Arany lámpához**"

Fiók raktár: M.-Vásárhelyt Bornodi Demeter Lajos, Sz. Somlyón Végh Mihály uraknál.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyit a nehézkór valódi orvosa Dr. **Killisch O. Berlinben,** jelenleg Louisenstrasse № 45. Eddigelé 100-nál több nyavalyatörőst gyógyitott meg. (97) 10/12 (88—156)

(482) (8—*)

JANKÓ VINCZE

gazdasági eszközök és gépek gyára

Kolozsvártt, külső tordautcza 306 sz.

A ki jól szánt, az jól arat. A jó szántáshoz jó eke kell.

Magyarországban a „Vidacs"-féle ekék levén leginkább elterjedve, nyolcz év óta Kolozsvártt fenálló gyári üzletemnek fő törekvése volt Erdélyországban is ezen fajta-ekéket honositani meg.

Az erdélyi talajhoz legalkalmasabbak a 2-dik számu Vidacs-féle ekék 4 marhára és a 3-dik számuak 2 marhára. Ezek gyáramban mindenkor készen is kaphatók. A 2-dik számu eke ára 18 frt.
„ 3-dik „ „ „ 17 „
Eketaliga . . . „ 10 „

Az erdélyi gazdák két panaszt emelnek a „Vidacs"-féle ekék ellen; 1-ör hogy nem vágnak elegendő széles barázdát, hogy abban a béres szántólegény, az itten szokásos bocskorjával, szabadon léphessen; 2-or hogy a farsróf igazitása a fel- és leszoritó csavarokkal nehézkes.

Ezen panaszok elenyésztetése végett ezentúl a **„Vidacs"-féle vasekéket állitható kormánynyal** is készittetem, minéfogva a barázda-vágást tetszés szerint lehet szélesebbre vagy keskenyebbre igazitani; a farsrófra pedig a fel- és leszoritó csavarok helyett egy nyeles csavart alkalmaztatok, melynek azon nagy előnye van, hogy azzal az ekének mély vagy nem elég mély járását a szántás alatt is lehet igazitani, a nélkül hogy e végett az ekének megállni kellene.

Ezen **javitott ekékből** a 2-dik számu eke ára . . . 22 frt.
a 3-dik „ „ „ . . . 21 „

Továbbá bátor vagyok a t. cz. gazda-közönség figyelmébe ajánlani **boronáimat, vasfogu hengereimet** a csoportos szántóföld porhanyitására; **szoró rostáimat, cséplő-gépeimet, törökbúza-fejtőimet, bor-préseimet, szecskavágó gépeimet.**

A szecskavágókra nézve különösen ki kell emelnem, hogy egy országban mint Erdély, hol a mezei gazda a törökbúza termeléssel kiválólag foglalkozik, a szecskavágó gépek nagyobb figyelmet érdemelnének.

A törökbúzakóré a szarvasmarhának igen kedves eledele. Szecskavágógéppel felaprózva azt tisztán megeszi, abból semmi kárba nem megy. Ellenben egészben adva, a kórének kétharmada alomba hull a gazda nagy kárával.

Kisebb cséplőgépek bérbe is kaphatók 50 frt havi bérért, melyekkel 2 ló s 5 ember segitsége mellett naponkint 20—25 kalangya gabonát elcsépelni lehet.

A gyárba beszállitott **gépek javitását** készséggel és gyorsan teljesitem, s megkeresés folytán gépeim árjegyzékével szivesen szolgálok.

Kelt Kolozsvártt, october 20-kán 1870.

JANKO VINCZE,

gépgyár tulajdonos.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda betüivel Stein Jánosnál.

Mai számunkhoz féliv melléklet és Stein J. irodalmi ajándékok jegyzéke van csatolva.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központú Egyetemi Könyvtár / Biblioteca Universitară Centrală - BCU Cluj-Napoca.